

Miljöförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2022-05-09

Diarienummer:
MHN-2022-00176

Handläggare:
Sara Johansson

Förenklad delårsuppföljning och verksamhetsrapport mars/april 2022

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** fastställa analys av ekonomiskt utfall per mars 2022 enligt bilaga 1,
2. **att** fastställa förenklad uppföljning av verksamhetsplan mars/april 2022 enligt bilaga 2, samt
3. **att** fastställa verksamhetsrapport mars/april 2022 enligt bilaga 3.

Ärendet

Liksom föregående år är uppföljningen i mars/april förenklad i syfte att avlasta verksamheterna i det allvarliga läge som rått under pandemin. Fokus centralt i kommunen är att bibehålla de viktiga delarna för kontinuiteten och få underlag till analys. Förvaltningen har genomfört en förenklad uppföljning av verksamhetsplanen.

Miljöförvaltningen har tillsammans med ekonomistaben upprättat en ekonomisk uppföljning per mars med prognos för helåret 2022.

Miljöförvaltningen har också upprättat en verksamhetsrapport med verksamhetsresultat för januari-mars, ekonomiskt resultat för januari-mars samt ekonomisk prognos för helår i förhållande till verksamhetsplan och budget 2022.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen, inklusive ekonomistab, enligt instruktioner från kommunledningskontoret.

Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven bedöms inte vara relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Förvaltningen har genomfört en förenklad uppföljning av verksamhetsplanen. Liksom föregående år är uppföljningen i mars/april förenklad i syfte att avlasta verksamheterna i det allvarliga läge som rått under pandemin. Fokus centralt i kommunen är att bibehålla de viktiga delarna för kontinuiteten och få underlag till analys.

Förvaltningen har tillsammans med ekonomistaben upprättat en ekonomisk uppföljning per mars med prognos för helåret 2022.

Förvaltningen har också upprättat en verksamhetsrapport med verksamhetsresultat för januari-mars, ekonomiskt resultat för januari-mars samt ekonomisk prognos för helår i förhållande till verksamhetsplan och budget 2022. I januari flyttade miljöförvaltningen in i det nya Stadshuset. Samtidigt pågick fortfarande pandemin av covid-19. Majoriteten av personalen arbetade hemifrån till och med februari och tillsyn, kontroll och förrättningar bedrevs digitalt och utomhus. Avdelningarna för livsmedelskontroll, hälsoskydd, miljöskydd samt områdesskydd och enskilt vatten och avlopp har under perioden arbetat i det nya ärendehanteringssystemet som infördes i december 2021. Förvaltningen genomförde trängseltillsyn på serveringsställen under början av året. Uppdraget med trängseltillsyn har sedan 9 februari upphört.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 9 maj 2022
- Bilaga 1, Analys av ekonomiskt utfall
- Bilaga 2, Förenklad uppföljning av verksamhetsplan mars/april 2022
- Bilaga 3, Verksamhetsrapport mars/april 2022

Miljöförvaltningen

Anna Nilsson
Förvaltningsdirektör

Nämnd
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2022-04-12

Nämndbehandlas:
2022-06-01

Handläggare:
Mazén Sliwa

Delårsbokslut mars 2022

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDS- NÄMNDEN	Kommunbidrag	Resultat per mars		
		Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2022	202201-202203	202101-202103	202203
Politisk verksamhet (1)	1,2	-0,1	-0,1	-0,3
Infrastruktur, skydd m.m (2)	29,2	6,0	4,8	0,3
Fritid, övrigt (32)	0,1	0,0	0,0	0,1
Nämnden totalt	30,5	5,9	4,7	0,0

	KF-budget	Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
	2022	202201-202203	202101-202103	202203
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0

	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
Prognososäkerhet	0,6	0,3	-0,6	0,3

Nämndens analys - sammanfattning

Nämnden redovisar ett överskott för perioden januari till och med mars om cirka 5,9 miljoner kronor, vilket är 0,5 miljoner kronor lägre än budgetperioden. Avvikelsen är en kombination av lägre intäkter för bland annat timavgiftsfinansierad tillsyn och kontroll, VA-tillstånd samt förrättningsavgifter. Resultatet visar även lägre kostnader jämfört med budgetperioden för personal och arbetsplatskostnader. Resultatet är för övrigt enligt plan och intäkterna består av fakturerade årsavgifter för livsmedelskontroll och miljöskyddstillsyn.

Marsprognosen för helåret indikerar på ett resultat i balans. Intäkterna förväntas uppgå till 49 miljoner kronor, vilket är 0,3 miljoner kronor högre än budget. I den positiva avvikelsen återfinns ett erhållt icke budgeterat statsbidrag om 0,5 miljoner kronor för trängseltillsyn, som inkom under februari månad, samt en intäktsförsämring om 0,3 miljoner kronor. Nämndens verksamhetskostnader förväntas uppgå till 79,5 miljoner kronor vilket är 0,3 miljoner kronor högre än budget. Avvikelsen återfinns i högre kostnader för arbetskraft. Avvikelsen uppvägs av lägre arbetsplatskostnader på Stadshuset om cirka 0,3 miljoner kronor.

Investeringar

Inga investeringar under 2022.

Risker och osäkerhet

Nämnden har identifierat två områden som bedöms som osäkra i mars helårsprognos och som påverkar varandra. Det ena är huruvida planerad tillsyn och kontroll på årlig avgift kommer att kunna genomföras. Eftersom denna debiteras i förskott uppstår en tillsyns- och kontrollskuld om den inte genomförs enligt plan. Det andra är att nämnden tagit höjd för ökad bemanning i årets budget och i marsprognosen. Om nämnden inte lyckas rekrytera till önskad nivå och vakanser uppstår så innebär det svårigheter att genomföra planerad tillsyn och kontroll och denna behöver skjutas fram till kommande år (tillsyns- och kontrollskuld uppstår).

Detta sammantaget innebär en risk för försämring av prognosen för helårsresultatet med uppåt 0,6 miljoner kronor. Den möjliga förbättringen bedöms uppgå till 0,3 miljoner kronor.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Rapport

Nämndbehandlas:
2022-06-01

Diarienummer:
MHN-2022-00176

Handläggare:
Sara Johansson

Förenklad uppföljning av verksamhetsplan mars/april 2022

Bedömningskriterier

Nedan redovisas förklaringstexter till de bedömningskriterier som presenteras i denna rapport.

Bedömning av uppdrag och åtgärder

Ej påbörjad innebär att uppdraget inte är påbörjat trots att det borde vara påbörjat.

Påbörjad innebär att uppdraget är påbörjat och flyter på enligt plan.

Väntar innebär att uppdraget inte är påbörjat och att det är i enlighet med plan.

Färdig innebär att uppdraget är färdigt. Det gäller även när det som började som ett uppdrag fortsättningsvis hanteras i ordinarie verksamhet.

Stoppad innebär att uppdraget inte kommer att genomföras.

Försenad innebär att uppdraget är påbörjat, men flyter inte på enligt plan.

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Åtgärd: Åtgärder för effektivare tillsyn och kontroll.

Status
Påbörjad

Livsmedelskontroll: införa efterhandsdebitering.

Status
Påbörjad

Uppdrag 1: Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.

Status
Väntar

Uppdraget kommer att genomföras under år 2022.

Åtgärd: Genomföra en kartläggning

Status
Väntar

Uppdrag 2: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.

Status
Påbörjad

Nämnden ser att uppdraget innebär ett flerårigt arbete och att åtminstone budgetperioden kommer krävas. Därefter genomförs arbetet inom nämndens grunduppdrag.

Åtgärd: Bidra till utvecklingen av innovationer och digitala tjänster som förenklar för näringslivet utifrån företagens behov

Status
Påbörjad

Åtgärd: Bidra till samarbetsforum, mötesplatser, nätverk och annat som ökar dialogen och lyfter fram företagare och företagande i Uppsala.

Status
Påbörjad

Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom fortsatt arbete med datadriven förvaltning och digitalisering i enlighet med digital färdplan. Nämnden ser att uppdraget är ett flerårigt arbete. Nämnden kommer att implementera fem nya e-tjänster under år 2022. Fler e-tjänster kommer att implementeras under år 2023.

Åtgärd: Bidra till utvecklingen av innovationer och digitala tjänster som förenklar för näringslivet utifrån företagens behov.

Status
Påbörjad

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Åtgärd: Områdesskydd: Inom myndighetsuppdraget, prövning och tillsyn naturreservat

Status
Påbörjad

Åtgärd: Områdesskydd: Inom myndighetsuppdraget, prövning och tillsyn strandskydd.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Områdesskydd: Förenklad tillsyn genom AI och kartläsning.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Stärkt beredskap för allvarliga störningar

Status
Påbörjad

Uppdrag 5: Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att skapa förutsättningar för stärkt tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan. Nämnden ser att det är ett flerårigt arbete och att åtminstone budgetperioden kommer krävas. Därefter genomförs nämndens bidrag till arbetet inom grunduppdraget.

Åtgärd: Stärkt tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan.

Status
Påbörjad

Inriktningsmål 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Tillsyn luftkvalitet och arbete med åtgärdsprogram för luft

Status
Påbörjad

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Bidra med miljö- och hälsokompetens i stadsbyggnadsprocessen, bygglov, planer och program.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Delta i och utveckla miljösamverkan i Uppsala län inom livsmedelskontroll, miljöskyddstillsyn och hälsoskyddstillsyn.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Bidra till plan för hållbar vatten- och avloppsförsörjning i hela kommunen.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Inom myndighetsuppdraget, prövning av tillståndsansökningar för små avloppsanläggningar.

Status
Försenad

Väntetiden för handläggning av en ansökan om tillstånd för enskilt avlopp ökade. Det berodde framför allt på stor ärendeströmning. Fler handläggare har rekryterats. Inkommande ärenden följs upp noggrant två gånger i månaden och en handlingsplan för kortare väntetider är under framtagande.

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Inom myndighetsuppdraget, tillsyn av små avloppsanläggningar.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Bidra till kommungemensamt vattenarbete.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn miljöfarliga verksamheter.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn miljöfarliga verksamheter.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn högfluorerade ämnen (PFAS).

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn förorenade områden.

Status
Väntar

Åtgärd: Bidra till en hållbar avfallshantering.

Status
Påbörjad

Uppdrag 9: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.

Status
Påbörjad

Nämnden ser att uppdraget kräver ett flerårigt arbete. När uppdraget upphör kommer nämnden fortsätta bedriva arbetet inom sitt grunduppdrag.

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn miljöfarliga verksamheter med fokus på minskad klimatpåverkan.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Verka för fossilfria resor i tjänsten

Status
Påbörjad

Åtgärd: Öka andelen fossilfria bränslen inom miljöförvaltningen

Status
Påbörjad

Åtgärd: Fortsätta fasa ut fossila plastprodukter för att uppnå en halvering i klimatpåverkan från plast 2023 jämfört med inventeringen som gjordes 2020.

Status
Påbörjad

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande tillsyn hygieniska m.fl. anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn icke anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Projekt för minskad skadlig påverkan från radon i inomhusmiljön i flerbostadshus.

Status
Försenad

Tillsynen bedöms som försenad. Under årets första del har nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler påverkat uppstarten av årets tillsyn liksom förändringar i bemanning och chefsbyte. Planen för helåret kvarstår.

Åtgärd: Hälsoskydd: Beredskap för smittspärning av objektburen smitta.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, genomföra årsplanen för planerad livsmedelskontroll

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Bidra till provtagning inom ramen för den svenska veterinära antibiotikaresistenskontrollen.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla livsmedelskontrollen så den blir mer verkningsfull.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla dricksvattenkontrollen

Status
Påbörjad

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Information och rådgivning till de nya livsmedelsföretag som får tillsyn under första verksamhetsåret

Status
Påbörjad

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull alkoholserving

Status
Påbörjad

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning

Status
Påbörjad

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för ansvarfull försäljning av receptfria läkemedel, e-cigarettor och folköl.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verkar för en sund och säker spelmarknad

Status
Påbörjad

Åtgärd: Verka för minskad spridning av covid-19

Status
Klar

Nämnden har arbetat aktivt med rådgivning, information och tillsyn för att motverka spridning av covid-19. Under året har nämnden genomfört 56 tillsynsbesök och tagit emot 7 klagomål kopplade till trängsel. Sedan pandemins början har nämnden utfört 1711 tillsynsbesök och tagit emot 629 klagomål. Nämnden har medverkat vid digitala träffar med såväl näringsliv som studentkårer och nationer. Nämnden har samverkat med andra myndigheter såsom polis och länsstyrelse. Arbetet är nu slutfört i och med hävda restriktioner. Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen upphävdes 2022-04-01.

Uppdrag 11: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.

Status
Påbörjad

Nämnden ser att det är ett flerårigt arbete och att åtminstone budgetperioden kommer krävas. Därefter genomförs arbetet inom grunduppdraget.

Åtgärd: Fortsätta att erbjuda provanställningar/anställningar genom olika typer av arbetsmarknadsåtgärder.

Status
Påbörjad

Uppdrag 12: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att som arbetsgivare verka för en god psykosocial arbetsmiljö. Nämnden ser att det är ett flerårigt arbete. Nämnden har individuella avstämningar mellan medarbetare och chef och arbetar med att införa enkla metoder för att mäta och följa upp medarbetarnas arbetssituation mer kontinuerligt.

Åtgärd: Som arbetsgivare verka för en god psykosocial arbetsmiljö.

Status
Påbörjad

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Inom myndighetsuppdraget, lantmåteriförrättningar

Status
Påbörjad

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Svara på bygglovsremisser

Status
Påbörjad

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Fortsätta och förbättra samarbetet med stadsbyggnadsförvaltningen

Status
Ej startad

Uppdrag 14: Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.

Status
Väntar

Nämnden bidrar till uppdraget genom att vara öppen för att anställa personer med funktionsvariationer och generös med olika anställningsformer. Nämnden slutför sitt bidrag till uppdraget under året men arbetet fortsätter inom nämndens grunduppdrag.

Åtgärd: Skapa möjlighet till anställning för personer med funktionsnedsättning på miljöförvaltningen.

Status
Påbörjad

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn förskolor, skolor och fritidshem.

Status
Försenad

Tillsynen bedöms som försenad. Under årets första del har nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler påverkat uppstarten av årets tillsyn liksom förändringar i bemanning och chefsbyte. Planen för helåret kvarstår.

Samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor behöver fortsätta utvecklas så att brister åtgärdas. Förvaltningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola.

Åtgärd: Hälsoskydd: Stödja tobakspreventivt arbete i skolan.

Status
Påbörjad.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, genomföra plan för livsmedelskontroll på skola och förskola.

Status
Påbörjad

Inriktningsmål 7: Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn vård- och omsorgslokaler.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Utforma grundläggande analog och digital samhällsservice och tjänster enligt principer för universell utformning så att de ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning utan behov av anpassning eller specialutformning.

Status
Påbörjad

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Åtgärd: Nämnden ska ligga i framkant genom tillitsskapande dialog och kommunikation. All kommunikation ska vara tillgänglig, begriplig och användbar för alla. Vårt bemötande utgår från respekt för alla människors lika värde.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Synliggöra nyttan med nämndens miljö- och hälsoskyddsarbete.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Förvaltningen arbetar för att modernisera sina digitala ärendehanteringssystem.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Fortsätta utvecklingen av digitala lösningar inom nämndens verksamheter.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Nämnden ska ge en rådgivande, rättssäker och effektiv företagservice med ett gott bemötande. Information och kommunikation ska ske utifrån företagarnas och invånarnas behov och med en helhetssyn.

Status
Påbörjad

Uppdrag 28: Utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.

Status
Väntar

Nämnden omhändertar uppdraget genom aktiviteter för att säkerställa att jämställdhets- och mångfaldhetsarbetet integreras i förvaltningen. Nämnden ser att det är ett flerårigt arbete.

Åtgärd: Nämnden säkerställer att medarbetare och chefer har kompetens för att driva antidiskrimineringsarbetet framåt.

Status
Väntar

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Åtgärd: Säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning

Status
Påbörjad

Åtgärd: Ge möjlighet för anställda och arbetssökande 60+ till flexibla anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter

Status
Påbörjad

Kommungemensamt nämndmål N9.1: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.

Status
Påbörjad

Nämnden har inplanerade aktiviteter som kommer att genomföras under år 2022.

Åtgärd: Säkra kvaliteten i förvaltningens arbetsmiljöarbete.

Status
Påbörjad

Kommungemensamt nämndmål N9.2: Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap.

Status
Påbörjad

Nämnden har inplanerade aktiviteter som kommer att genomföras under år 2022.

Åtgärd: Utveckla ledarskap

Status
Påbörjad

Åtgärd: Utveckla medarbetarskap

Status
Väntar

Uppdrag 30: Stärka arbetet med hälsofrämjande arbetsätt och hållbar arbetsmiljö.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att säkra kvaliteten i förvaltningens arbetsmiljöarbete i ett digitalt arbetsliv. Nämnden ser att det är ett flerårigt arbete.

Åtgärd: Säkra kvaliteten i förvaltningens arbetsmiljöarbete i ett digitalt arbetsliv.

Status
Påbörjad

Tillkommande uppdrag KS-BESLUT: Att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en översyn av chefers organisatoriska förutsättningar

Status
Ej startad

Uppdraget läggs till i nämndens verksamhetsplan på nämndmöte 1 juni 2022. Arbetet är i praktiken påbörjat.

Tillkommande uppdrag KS-BESLUT: Att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en analys av nuläge och önskat läge gällande antal medarbetare per chef och ta fram en plan för implementering och ekonomiska konsekvenser av implementeringen

Status
Ej startad

Uppdraget läggs till i nämndens verksamhetsplan på nämndmöte 1 juni. Arbetet är i praktiken påbörjat.

Miljö- och hälsoskyddsämnden
Verksamhetsrapport

Nämndbehandlas
2022-06-01

Diarienummer:
MHN-2022-00176

Handläggare:
Sara Johansson

Verksamhetsrapport

För miljö- och hälsoskyddsämnden mars/april 2022

Innehåll

Verksamhetsrapporten	3
Sammanfattning	3
Ekonomiskt resultat och prognos.....	3
Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller	3
Särskilt viktiga frågor.....	5
Bakgrund.....	7
Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller.....	11
Avdelningen för miljöskydd.....	11
Avdelningen för hälsoskydd	14
Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp	17
Kommunala lantmäterimyndigheten	21
Enheten för livsmedelskontroll.....	23
Tillståndsenheten	26
Viktiga händelser på miljöförvaltningen	30
Åtgärder med anledning av covid-19	30
Flytt till Stadshuset.....	30
Arbete med digital utveckling	31
Nytt handläggarsöd	31
Kriget i Ukraina.....	31
Bemötande och service.....	31
Medarbetare och ledare.....	33
Kommunikation.....	34
Resultat för miljöförvaltningens verksamheter.....	36
Uppföljning av indikatorer	38
Kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag samt uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen	39
Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	40

Verksamhetsrapporten

Den här verksamhetsrapporten omfattar miljö- och hälsoskyddsnämndens (nämndens) verksamhetsresultat för januari-mars, ekonomiskt resultat för januari-mars samt ekonomisk prognos för helår i förhållande till verksamhetsplan och budget 2022.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen.

En stor del av nämndens arbete utgörs av tillsyn och kontroll inom nämndens ansvarsområden. Därutöver arbetar nämnden mot de inriktningsmål och uppdrag som ges av kommunfullmäktige varje år.

Sammanfattning

I januari flyttade miljöförvaltningen in i det nya Stadshuset. Samtidigt pågick fortfarande pandemin av covid-19. Majoriteten av personalen arbetade hemifrån till och med februari och tillsyn, kontroll och förrättningar bedrevs digitalt och utomhus. Avdelningarna för livsmedelskontroll, hälsoskydd, miljöskydd samt områdesskydd och enskilt vatten och avlopp har under perioden arbetat i det nya ärendehanteringssystemet som infördes i december 2021.

Ekonomiskt resultat och prognos

Nämnden redovisar ett positivt resultat för perioden januari till och med mars om cirka 5,9 miljoner kronor, vilket är 0,5 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen är en kombination av lägre inflöde av intäkter och lägre utflöde av personal- och lokalkostnader jämfört med periodens budget. Resultatet är för övrigt enligt plan och intäkterna består av fakturerade årsavgifter för livsmedelskontroll och miljöskyddstillsyn.

Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Avdelningen för miljöskydd

Andelen genomförd tillsyn är låg i förhållande till vad som ska göras under året. Det gäller tillsyn på årlig avgift, timavgift och kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt. Under årets första del har införandet av nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler påverkat uppstarten av årets tillsyn liksom en högre sjukfrånvaro jämfört med tidigare år. Rekryteringar pågår för att kunna leverera tillsyn utifrån tillsynsplanen. Det är dock svårt att rekrytera inspektörer inom miljöskyddsområdet och tillsynsplanen kan behöva ändras om alla tjänster inte kan tillsättas enligt plan.

Tack vare extra medel i mål och budget till arbetet med förorenad mark har extra personalresurser tillsatts, en handlingsplan för tillsynsområdet tagits fram och förebyggande tillsyn inom området påbörjats.

Antalet inkomna ansökningar under perioden var fler än föregående år. Antalet inkomna anmälningar var betydligt fler än tidigare år vid samma tidpunkt. Ärenden om installation av värmepump utgör mer än hälften av alla inkomna ansökningar och anmälningar. Även många ansökningar om tillstånd att sprida kemiska bekämpningsmedel har inkommit.

Antalet remisser var något färre än för ett år sedan. Antalet klagomål var även de färre än samma tidpunkt föregående år.

Avdelningen för hälsoskydd

Andelen genomförd tillsyn är låg i förhållande till vad som ska göras under året. Det gäller framför allt tillsyn på årlig avgift och timavgift men till viss del även kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt. Under årets första del har införandet av nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler påverkat uppstarten av årets tillsyn liksom förändringar i bemanning och chefsbyte. Planen är fortfarande att på helår leverera tillsyn utifrån tillsynsplanen.

Avdelningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola. Avdelningen har också lagt tid på bland annat smittspårning av legionella samt granskning av bassängbad.

Antalet inkomna ansökningar och anmälningar under perioden var i nivå med förra året. Nämnden har fått in 62 klagomål under perioden vilket tyder på att föregående års höga nivå av antal inkommande klagomål fortsätter. De flesta klagomål gällde buller och inomhusmiljö i bostäder.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Antalet inkommande ärenden inom VA och områdesskydd var betydligt fler än prognosen. Antalet ärenden som handläggs är något lägre än prognosen för helåret, vilket var väntat. Anledningen till det var bland annat en omställning i samband med flytt till Stadshuset, införandet av ett nytt ärendehanteringssystem och att bemanningen var tillfälligt lägre än normalt.

Tillsynen av små äldre enskilda avlopp gick enligt plan, men kommer att pausas under maj-augusti och skjutas framåt för att lägga fokus på det ökade antalet ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp. Många fastighetsägare som har fått utdömt avlopp väntar på att få tillstånd till sitt nya avlopp. Detta behov behöver nämnden tillgodose för att uppnå miljönyttan. Handläggningstiderna för ett nytt avlopp till ett nytt bostadshus på landsbygden behöver också kortas ner.

Antalet bygglovsremisser utanför detaljplan från plan- och byggnadsnämnden var stort, precis som förra året. Prognosen visar just nu på ännu fler än förra året. Antalet klagomål följde årsplanen. Antalet planremisser var däremot färre än förväntat.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Antalet inkomna ansökningar var något lägre än planerat men något högre än föregående år. Efter att restriktionerna för större sammankomster togs bort har det gått att komma framåt i förrättningar som legat vilande under pandemin.

Väntetider och handläggningstider har stigit något jämfört med föregående år, vilket till stor del kan förklaras med något lägre bemanning, samtidigt som myndigheten har introducerat nya förrättningslantmätare, vilket också tagit tid från övriga. Myndigheten har samtidigt avslutat en del äldre ärenden, vilket också påverkar medelvärdet.

Myndighetens bedömning är att antalet beslut kommer att öka under året, tack vare ytterligare förstärkningar i sommar och att väntetider och handläggningstider därmed också kommer att vända neråt igen.

Livsmedelskontroll

Arbetet med att utföra livsmedelskontroll har påverkats av pandemin. Kontrollen blir mindre effektiv när besöken behöver förbokas och inte kan samordnas i samma utsträckning som tidigare. Uppdraget med trängseltillsyn på serveringsställen har sedan 9 februari upphört. En återgång till mer normala arbetsförhållanden utan restriktioner ger bättre förutsättningar att utföra uppdraget livsmedelskontroll under 2022. Kontrollplanen har till stor del följts. Att avvikelser mot lagstiftningen följs upp i tillräcklig omfattning genom extra kontroller kommer att bevakas under året.

Under perioden har antalet inkomna klagomål och anmälningar om misstänkt matförgiftning återgått till den nivå som var innan pandemin.

Tillståndsenheten

Arbetet med har fungerat bra under våren. Bedömningen är att på helår kommer uppställda mål att nås.

1 augusti 2022 förväntas en ny lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) träda i kraft vilket innebär att enheten ska verka för en ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter. Tillståndsenheten bör ta höjd för förberedelser inför att lagen träder i kraft så som att ta fram avgifter, se över delegationsordningen, producera informationsmaterial, uppdatera mallar och e-tjänster.

Särskilt viktiga frågor

Åtgärder med anledning av covid-19

Nämndens verksamhet har bedrivits med anpassningar och förändringar sedan mars 2020. Pandemin fortsatte under början av året att påverka nämndens verksamhet. Under januari-februari arbetade större delen av medarbetarna hemifrån och bedrev tillsyn utomhus eller digitalt hos verksamheter där det var möjligt. Digital tillsyn kommer även fortsättningsvis att användas som ett komplement till fysiska tillsynsbesök.

Insats trängsel

Till följd av covid-19 fick nämnden ansvar för tillsyn enligt regelverket om trängsel på serveringsställen. Nämnden har arbetat aktivt med rådgivning, information och tillsyn för att motverka spridning av covid-19. Under året har nämnden genomfört 56 tillsynsbesök och tagit emot 7 klagomål kopplade till trängsel. Sedan pandemins början har nämnden utfört 1711 tillsynsbesök och tagit emot 629 klagomål. Nämnden har medverkat vid digitala träffar med såväl näringsliv som studentkårer och nationer.

Nämnden har samverkat med andra myndigheter så som polis och länsstyrelse. Arbetet är nu slutfört i och med hävda restriktioner.

Flytt till Stadshuset

I januari flyttade miljöförvaltningen in i det nya Stadshuset och från den 17:e januari hade miljöförvaltningens personal Stadshuset som sin arbetsplats. På grund av pandemin arbetade personalen dock huvudsakligen hemifrån och det var först från och med mars som personal började arbeta från Stadshuset i större omfattning.

Förvaltningen organiserade flytten med en flyttgeneral och utsedda flyttkoordinatorer på avdelningarna. Utöver den fysiska flytten har arbetet även inneburit förberedelser för nya arbetssätt.

Arbete med digital utveckling

Förutom fortsatt arbete med implementering av nytt ärendehanteringssystem (se nedan) har arbetet påbörjats med att implementera arbetssätt och verktyg som stöd för analys av data. Genom bättre användning av data som resurs kan vi förbättra vårt beslutsfattande framför allt rörande uppföljningar av nedlagd tid och finansieringsgrad. Framöver kommer förvaltningen på ett enklare sätt kunna ta fram ändamålsenliga rapporter som ska underlätta för förvaltningsledningen i planering och uppföljning av verksamheten.

Tillsammans med kommunens GIS-enhet har en innovationspilot initierats för att utforska möjligheterna att effektivisera strandskyddstillsynen genom att med stöd av digitala foton och AI identifiera objekt inom strandskyddet.

Nytt digitalt handläggarstöd

Under perioden har förvaltningen lagt mycket fokus på att anpassa arbetssätten i förhållande till det nya ärendehanteringssystemet. Parallellt med det har förberedelser gjorts för att färdigställa e-tjänster som ska lanseras innan sommaren.

Kriget i Ukraina

Kriget i Ukraina har inte påverkat förvaltningen annat än att förvaltningsdirektören ingår i kommunens beredskapsorganisation. Förvaltningen är förberedd för att om behov uppstår snabbt kunna utföra tillsyn på tillfälliga boenden.

Kommunens medarbetarundersökning

Uppsala kommuns årliga medarbetarundersökning genomfördes i mars. Förvaltningen hade den högsta svarsfrekvensen i kommunen med 99 procent. Resultatet på totalen för hela förvaltningen har minskat från föregående år från 80 till 76. Både ledningsgruppen och varje avdelning kommer att analysera resultatet och ta fram åtgärder. En första bedömning är att det lägre resultatet bland annat beror på osäkerheter vid återgång till kontoret då pandemirestriktionerna lättade samtidigt som vi flyttade ifrån våra tidigare lokaler.

NKI

Miljöförvaltningen har de senaste åren haft höga NKI-värden¹ för de fyra verksamhetsområden som ingår i mätningarna: miljöskyddstillsyn, hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och serveringstillstånd.

I resultatet för helåret 2021 som publicerades i april 2022 har livsmedelskontroll och serveringstillstånd fortsatt mycket höga resultat och högst i Uppsala kommun. Miljöskydd låg kvar på högt resultat. Hälsoskydds resultat återhämtade sig till högt resultat efter ett lägre men godkänt resultat år 2020.

Bakgrund**Den kommunala organisationen**

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi, beslutar om den kommunala förvaltningens organisation och verksamhetsformer, väljer ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen och nämnderna samt väljer revisorer som granskar kommunens verksamhet. Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas och väljer dess ledamöter. Varje nämnd ansvarar för ett visst område.

Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen, förbereder ärenden som ska beslutas av fullmäktige och genomför beslut som fattas i fullmäktige.

Varje nämnd stöds av en förvaltning vars uppdrag är att genomföra de beslut som nämnderna fattar, och förse nämnderna med beslutsunderlag. I förvaltningarna arbetar anställda tjänstepersoner och i praktiken är det de som sköter genomförandet av kommuners verksamheter, men de förtroendevalda har alltid det yttersta ansvaret.

Kommunfullmäktige ger nämnderna årliga uppdrag och fyraåriga inriktningsmål. Nämnderna upprättar därefter verksamhetsplaner som beskriver hur varje nämnd ska nå inriktningsmålen och vilka beslut som måste tas. I slutet av året beskriver varje nämnd sedan i en verksamhetsberättelse resultaten för sin verksamhet samt hur de har genomfört de uppdrag och mål som getts ut av Kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Nämnden arbetar också förebyggande genom att sprida

¹ NKI redovisas på en skala mellan 1–100, där 100 är högsta betyg. Betyget värderas sedan enligt följande; >80 Mycket högt, 70–80 Högt, 62–69 Godkänt, 50–61 Lågt, <50 Mycket lågt.

information, ge råd och anvisningar. Målet är ett friskt och tryggt Uppsala som utvecklas strukturerat och hållbart.

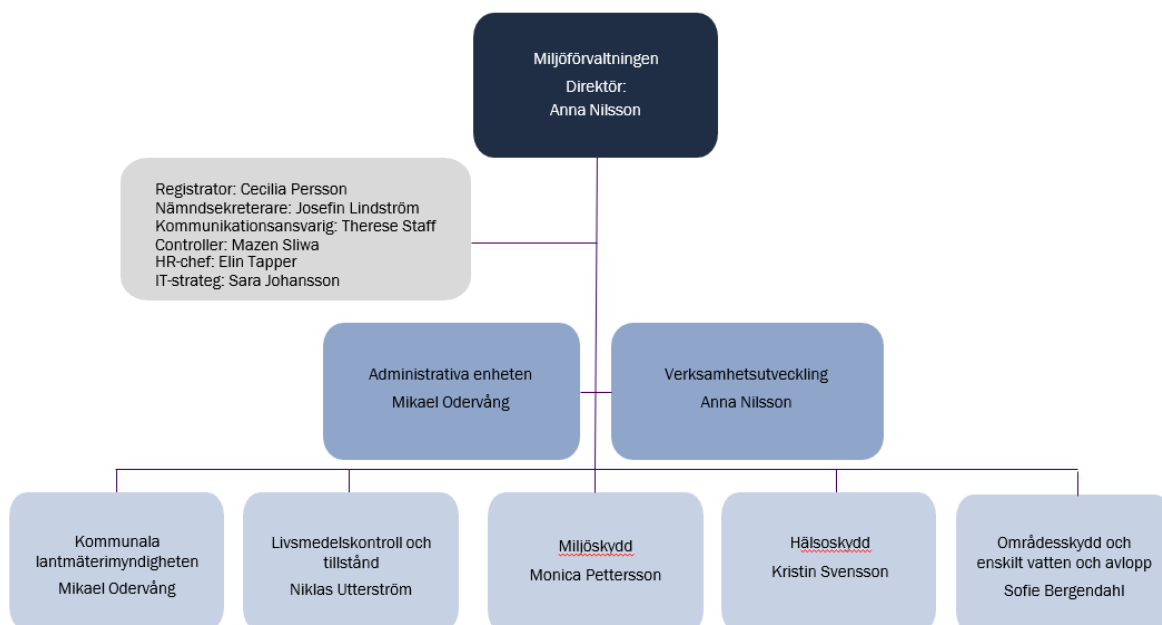
Miljöförvaltningen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen. Miljöförvaltningens verksamhet delas upp i åtta verksamhetsområden vilka organiseras i fem avdelningar som åskådliggörs i organisationsbilden nedan.

Verksamhetsområdena är:

- Miljöskyddstillsyn
- Hälsoskyddstillsyn
- Enskilt vatten och avloppstillsyn
- Områdesskydd
- Samhällsbyggnad och miljöövervakning
- Kommunala lantmäterimyndigheten
- Livsmedelskontroll
- Tillståndsenheten

Förutom de fem avdelningarna finns en administrativ enhet samt två verksamhetsutvecklare som stödjer förvaltningens övergripande arbete. Dessutom finns stabsfunktioner från kommunledningskontoret knutna till miljöförvaltningen som stödjer med registratur, nämndsekretariat, kommunikation, ekonomi, HR och IT.

Begreppsdefinitioner

De begrepp som används i verksamhetsberättelsen förklaras under detta avsnitt.

Tillsyn	<p>Aktiviteter som syftar till att säkerställa att lagstiftningen följs. Förebyggande tillsyn definieras som de aktiviteter som planeras utifrån risk och erfarenhet. Uppföljande tillsyn föranses av att brister har uppmärksamats i en verksamhet.</p> <p>Inom alkoholtillsynen finns yttre respektive inre tillsyn. Yttre tillsyn definieras som den tillsyn som sker på plats på serveringsstället. Inre tillsyn är den tillsyn som genomförs genom förfrågningar till andra myndigheter (granskning av bland annat handel och vandel).</p>
Kontroll	<p>Aktiviteter som syftar till att säkerställa att livsmedelslagstiftningen följs. Likheterna med tillsyn är stora, men tillsyn enligt miljöbalken har en bredare innebörd än kontroll via livsmedelslagstiftningen. Motsvarigheten till förebyggande tillsyn och uppföljande tillsyn benämns i livsmedelslagstiftningen som normal kontroll respektive extra offentlig kontroll.</p>
Förrättning	<p>Ett ärende inom kommunala lantmäterimyndigheten som oftast tillkommit genom en ansökan och som alltid leder till ett myndighetsbeslut fattat av en förrättningslantmätare. En förrättning hanterar frågor gällande fastighetsbildning, fastighetsbestämning, servitutsfrågor m.m.</p>
Inspektion	<p>Ett förankt eller oanmält tillsynsbesök för att kontrollera hur en verksamhet eller fastighetsägare lever upp till krav och informera om lagstiftningen.</p>
Besök	<p>Alla kundmöten på plats hos verksamhetsutövaren.</p>
Ärende	<p>En avgränsad fråga som myndigheten/förvaltningen arbetar med. Det innehåller handlingar som har upprättats eller inkommit till förvaltningen.</p>

Ärendebalans	Antal ärenden som inte är avgjorda (antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period).
Remiss	Ett ärende som myndigheten får för yttrande.
Anmälan	Alla ärenden där någon gör en anmälan om något. Genererar ett beslut, men inte ett tillstånd.
Ansökan	Alla ärenden där någon ansöker om något. Genererar ett beslut eller ett tillstånd.
Klagomål	Aktiviteter för att se att lagstiftningen följs. Tillsynen föränleds av att andra misstänker brister. Här inkluderas ”extra offentlig kontroll”.

Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Nämnden bidrar till en hållbar samhällsutveckling genom sitt grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller. Genom att kontrollera att miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter m.fl. följs minskar utsläppen av miljöskadliga ämnen, maten blir säkrare att äta och folkhälsan blir bättre. Genom ett effektivt, rättssäkert och serviceinriktat arbete och tydlig och lättillgänglig information ger nämnden kommunens invånare och verksamheter förutsättningar att göra rätt och bidrar till likvärdiga konkurrensvillkor. På så sätt bidrar nämnden till de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljö kvalitetsmålen.

Avdelningen för miljöskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken till skydd för miljön. Tillsynen är en viktig del i arbetet med att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Tillsynen omfattar ett stort antal olika typer av verksamheter så som lantbruk, kemisk industri, fordonsservice, avloppsreningsverk, täkter och förbränningsanläggningar.

Fokus i tillsynen 2022 är att

- Leverera tillsyn till de verksamheter som ska ha tillsyn 2022 enligt behovsutredningen.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet och genomföra egen tillsyn på miljöfarliga verksamheter för att upptäcka misstänkt illegal verksamhet.
- Ta fram flerårig handlingsplan för tillsynsarbetet med förorenade områden, identifiera ansvariga för förorenade områden och förelägga om markundersökningar och slutligen efterbehandling.
- Minska klimatpåverkan genom tillsyn av energihushållning och användning av förnybara energikällor.
- Utveckla arbetet och kunskapen kring PFAS-föroreningar i mark och vatten och fortsätta arbetet med källspårning av PFAS.
- Bidra i kommunens övergripande arbete med att ta fram lokala åtgärdsprogram för vatten.
- Delta i miljösamverkan i Uppsala län inom miljöskydd.
- Svara på inkommande bygglovsremisser och planremisser.
- Leverera tillsyn till de verksamheter som inte har fått den planerade tillsynen 2021 pga. pandemin (tillsynsskuld).

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

I nämndens verksamhetsplan finns tillsyn inom alla fokusområden i den nationella strategin. Den nationella tillsynsstrategin anger flera tillsynsområden och fokusområden som berör miljöskydd. De tillsynsområden som är aktuella för miljöskydd är förorenad mark, avfall och miljöfarlig verksamhet. De fokusområden som berörs är bland annat illegal avfallshantering; uppdaterade miljöbalkstillstånd; växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar; fordonstvättar och fordonsverkstäder; kvalitetssäkrad kontroll utsläpp till vatten; dagvatten;

energihushållning; masshantering, tillsyn av riskklass 1 och 2, anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt § 28 i FMH.

Hänsyn till den nationella tillsynsstrategin har tagits genom att nämndens behovsutredning inkluderar behovet av bland annat tillsyn på illegal verksamhet och förorenade områden. Nämnden prioriterar även under de kommande tre åren dessa tillsynsområden genom att avsätta resurser till denna tillsyn.

Tillsyn

Andelen genomförd tillsyn är låg i förhållande till vad som ska göras under året. Det gäller tillsyn på årlig avgift, timavgift och kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt. Under årets första del har införandet av nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler påverkat uppstarten av årets tillsyn liksom en högre sjukfrånvaro jämfört med tidigare år. Rekryteringar pågår för att kunna leverera tillsyn utifrån tillsynsplanen. Planen är fortfarande att på helår leverera tillsyn utifrån tillsynsplanen.

Förvaltningen har under våren genomfört förberedelser för tillsyn i arbetet mot illegal verksamhet. Samverkan och kontaktvägar till andra myndigheter har byggts upp och en riskanalys har genomförts. Förvaltningen har tillsammans med kommunens jurister utrett frågor kring hur arbetet ska genomföras. En allmän grundutbildning i projektet och dess genomförande har genomförts under januari och fördjupande utbildningar för respektive avdelning har påbörjats. I arbetet mot illegal verksamhet kommer miljöskydds fokus att ligga på avfallshantering och fordonsverksamheter som skrot, verkstad och tvätt.

Miljöskydd har under perioden också tagit fram en tillsynsplan för energitillsyn och genomfört intern utbildning i workshops med hjälp av Energimyndighetens tillsynsvägledningmaterial. Miljöskydd har även påbörjat sin energitillsyn som en del av den planerade tillsynen hos verksamheter inom olika branscher.

Tack vare extra medel i mål och budget till arbetet med förorenad mark har extra personalresurser tillsatts, en handlingsplan för tillsynsområdet tagits fram och förebyggande tillsyn inom området påbörjats.

Miljöskydd	Planerad tillsyn 2022 (timmar)	Genomförd tillsyn per 31 mars 2022	
		Timmar	Procent av totalen
Tillsyn av objekt med årlig avgift (inkl. köldmedia och tillsynsskuld)	3 375	461	14
Tillsyn med timavgift inkl. uppföljande tillsyn	875	134	15
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	1490	129	9

Inkommande ansökningar och anmälningar

Antalet inkomna ansökningar under perioden var fler än föregående år. Antalet inkomna anmälningar var betydligt fler än tidigare år vid samma tidpunkt.

Under perioden var det anmälningar för installation av värmepumpar och ansökningar om tillstånd för värmepump som utgjorde mer än hälften av alla inkomna anmälningar och ansökningar. Bland inkomna ansökningar var även ansökan om tillstånd för att sprida kemiska bekämpningsmedel vanliga.

Varje år handlägger avdelningen flera olika typer av anmälningar och ansökningar. Generellt sett är det vanligast med anmälan om miljöfarlig verksamhet, anmälan om efterbehandling och anmälan om värmepump. Även anmälan om dagvattenanläggning och anmälan om att cistern tagits ur bruk förekommer. De vanligaste ansökningsärendena är generellt ansökan om kemisk bekämpning och ansökan om värmepump, men även ansökningar om dispens från spridning av gödsel förekommer.

Inkommande remisser och klagomål

Antalet remisser var något färre än för ett år sedan. Antalet klagomål var även de färre än samma tidpunkt föregående år.

Avdelningen hanterar flera olika typer remisser, men de vanligaste är remisser gällande vattenskyddsdispenser och lokaliseringsprövningar/bygglov. Utöver de remisser som handläggs på miljöskyddsavdelningen lägger avdelningen även tid i remisser som handläggs på andra avdelningar. Vanliga ärenden är även remisser i tillståndsärenden från miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala län och mark- och miljödomstolen. Utöver detta får avdelningen remisser från andra tillsynsvägledande myndigheter. Bland klagomålsärenden är nedskräpningsärenden vanligast men klagomål gällande bland annat gödsellagring, förvaring av bilar och kemikalieutsläpp förekommer också.

Verksamhetsresultat

Miljöskydd	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Antal inspektioner	96	110 ¹	34
Antal verksamheter som fått besök	86	87 ¹	30
Antal inkommande ansökningar	17	17	24
Antal inkommande anmälningar	62	54	70
Antal remisser	33	39	35
Antal klagomål	27	23	17

1) På grund av covid-19 har tillsyn bedrivits på nya sätt. Inspektionsbesök ersattes i många fall av digitala möten eller genom inhämtande av information och dialog på telefon och e-post.

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Förvaltningen har fortsatt att bedriva en stor del av sin tillsyn digitalt. Från januari till början av mars 2022 har tillsyn bedrivits på samma sätt som under hösten 2021. Det innebär mer tillsyn utomhus och digitalt. Under perioden har mer och mer tillsyn ute på plats hos verksamhetsutövarna genomförts.

Sammanfattande bedömning

Andelen genomförd tillsyn är låg i förhållande till vad som ska göras under året. Det gäller tillsyn på årlig avgift, timavgift och kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt. Under årets första del har införandet av nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler påverkat uppstarten av årets tillsyn liksom en högre sjukfrånvaro jämfört med tidigare år. Rekryteringar pågår för att kunna leverera tillsyn utifrån tillsynsplanen. Det är dock svårt att rekrytera inspektörer inom miljöskyddsområdet och tillsynsplanen kan behöva ändras om alla tjänster inte kan tillsättas enligt plan.

Avdelningen för hälsoskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen till skydd för människors hälsa. Tillsynen syftar till att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka av inomhusmiljön eller bristfällig hygien. Tillsynen är riskbaserad och fokuserar på vardagsmiljön för känsliga grupper, som barn, unga och äldre samt verksamheter med ökad risk på grund av till exempel stickande eller skärande inslag. Det innebär bland annat tillsyn av förskolor, skolor, vårdlokaler, bassängbad och tatuerare.

Fokus i tillsynen 2022 är att

- Leverera tillsyn till de verksamheter som ska ha tillsyn 2022 enligt behovsutredningen.
- Leverera tillsyn till de verksamheter som inte har fått den planerade tillsynen 2021 på grund av pandemin (tillsynsskuld).
- Fortsätta och utveckla samarbetet med de aktörer som är viktiga för inomhusmiljön i skolor, fritidshem, förskolor och vårdboenden.
- Bidra i arbetet med luftkvalitet.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet och genomföra egen tillsyn på hygieniska verksamheter för att upptäcka misstänkt illegal verksamhet.
- Delta i miljösamverkan i Uppsala län inom hälsoskyddstillsyn.
- Fortsätta en förstärkt tillsyn av radon i flerbostadshus.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella tillsynsstrategin anger fyra fokusområden för tillsynsområdet hälsoskydd. De utpekade fokusområden är inomhusmiljö i bostäder, likvärdig tillsyn av yrkesmässigt hygienisk verksamhet, bassängbad samt inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola med extra fokus på städning i tillsynen som genomförs 2022-2024.

Tillsynsplanering har tagit hänsyn till dessa fokusområden och med målet att uppfylla de angivna effektmålen genom att tillsyn på utpekade områden t.ex. skolor, förskolor, bassängbad och hygieniska verksamheter bedrivs.

Tillsyn

Andelen genomförd tillsyn är låg i förhållande till vad som ska göras under året. Det gäller framför allt tillsyn på årlig avgift och timavgift men till viss del även kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt. Under årets första del har införandet av nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler påverkat uppstarten av årets tillsyn liksom förändringar i bemanning och chefsbyte. Planen är fortfarande att på helår leverera tillsyn utifrån tillsynsplanen.

Samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor behöver fortsätta utvecklas så att brister åtgärdas. Förvaltningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola.

Om behov uppstår på grund av ökat flyktingmottagande på grund av kriget i Ukraina kan förvaltningen med kort varsel genomföra hälsoskyddstillsyn på tillfälliga boenden.

Nämnden ansvarar för att vid behov genomföra smittspårning av objektburen smitta. Hittills har fyra smittspårningsärenden gällande legionella kommit in, vilket är en tydlig ökning jämförd med tidigare år. Smittspårning har genomförts i ärendena enligt plan. Förvaltningen arbetar löpande för att upprätthålla en god beredskap för smittspårning.

Förvaltningen genomfört förberedelser för tillsyn i arbetet mot illegal verksamhet. Samverkan och kontaktvägar till andra myndigheter har byggts upp och riskanalys genomförts. Förvaltningen har tillsammans med kommunens jurister utrett frågor kring hur arbetet ska genomföras. Hälsoskydd planerar tillsynsbesök på ungefär 40 verksamheter under året, varav 10 under våren.

Tillsyn av bassängbad har skett löpande genom granskning av analysresultat och uppföljning av tidigare noterade brister. Mycket tid lades på uppföljning av en enskild verksamhet med förhöjda halter av desinfektionsbiprodukten trihalometan (THM) som är klassat som möjligen cancerframkallande. THM kan bildas vid en reaktion mellan desinfektionsmedlet klor och oönskade föroreningar i vattnet. Arbete pågår enligt plan med förberedelser inför sommarens tillsyn av strandbad.

En medarbetare på hälsoskydd handleder ett examensarbete om luftföroreningar. I projektet ska samband mellan luftdata och meteorologiska förhållanden studeras.

Hälsoskydd	Planerad tillsyn 2022 Timmar	Genomförd tillsyn per 31 mars 2022	
		timmar	procent av totalen
Tillsyn av objekt med årlig avgift (varav 337 h tillsynsskuld)	3 325	359	11
Tillsyn av objekt med timavgift (förebyggande och uppföljande), varav 950 timmar radontillsyn	1600	234	15
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	720	167	23

Inkommande ansökningar och anmälningar

Under perioden inkom 14 anmälningar av anmälningspliktiga verksamheter, vilket är i nivå med föregående år men något färre än förväntat kopplat till den utökade anmälningsplikten av hygieniska verksamheter som infördes nationellt 2021. Övriga inkommande ansökningar och anmälningar är även de i nivå med förra året.

Inkommande remisser och klagomål

Nämnden har fått in 62 klagomål under perioden vilket tyder på att föregående års höga nivå av antal inkommande klagomål fortsätter. De flesta klagomål gällde buller och inomhusmiljö i bostäder.

Verksamhetsresultat

Verksamhetsresultat hälsoskyddstillsyn	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Antal inspektioner	136	89 ¹	75
Antal verksamheter med besök	128	88 ¹	45
Antal inkommande anmälningar av anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter	11	11	14
Antal övriga inkommande ansökningar och anmälningar	30	44	47
Antal remisser	18	12	19
Antal nya klagomål	51	62	62

- 1) På grund av covid-19 har tillsyn bedrivits på nya sätt. Inspektionsbesök ersattes i många fall av digitala möten eller genom inhämtande av information och dialog på telefon och e-post.

Sammanfattande bedömning

Andelen genomförd tillsyn är låg i förhållande till vad som ska göras under året. Det gäller framför allt tillsyn på årlig avgift och timavgift men till viss del även kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt. Under årets första del har införandet av nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler påverkat uppstarten av årets tillsyn liksom förändringar i bemanning och chefsbyte. Planen är fortfarande att på helår leverera tillsyn utifrån tillsynsplanen.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Nämnden utför tillsyn enligt miljöbalken över små avloppsanläggningar upp till 200 personekvivalenter (pe). Detta är ett led i att minska övergödning och uppnå god ekologisk status i sjöar och vattendrag men också för att förbättra kommunens dricksvattenkvalitet.

Enskilda vattentäkter omfattas inte av tillstånds- eller anmälningsplikt och vattenkvaliteten är den enskilde fastighetsägarens ansvar. Nämnden agerar då det är tydligt att en vattentäkt har förorenats av avloppsvatten och kan även ge råd i dricksvattenfrågor.

Nämnden har också tillsynsansvaret av skyddade områden som inom strandskydd och kommunala naturreservat. Tillsynen av strandskydd syftar till att trygga allmänhetens tillgänglighet till stränder och att bevara goda livsvillkor för djur och växter. Tillsynen av naturreservaten syftar till att kontrollera att reservatsföreskrifter följs.

Nämnden har också en viktig roll som remissinstans för bygglov på landsbygden och byggande inom detaljplan.

Övergripande prioriteringar 2022 är att

- utöva tillsyn av enskilda avlopp med tillstånd före miljöbalken (1999) enligt den plan som fastställdes i nämnden 2019
- utöva tillsyn av minireningsverk 5–25 pe delvis finansierade med LOVA-bidrag samt tillsyn av reningsverk 25–200 pe
- utöva tillsyn av strandskydd vid sjön Trehörningen
- handlägga inkommande avloppsärenden med kortare väntetider för sökande än vid utgången av 2022
- samordna åtgärder för enskild VA-försörjning i linje med riktlinjer för VA-planering
- handlägga bygglovsremisser och planremisser
- handlägga inkommande ansökningar inom områdesskydd
- ta fram interna rutiner för ansökningar om enskilt avlopp inom vissa områden kopplat till VA-planen.

Små avlopp är ett av fokusområdena i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Effektmålet är att tillsynen leder till att de små avloppsanläggningarna har liten påverkan på hälsa och miljö. Ett sätt att nå det är att tillsynen av små avloppsanläggningar blir bättre anpassad till avloppsanläggningens geografiska placering och tekniska lösning. HaV kommer att stödja och samordna kommunerna i ytterligare arbete med denna riskklassning som behöver göras. Den tillsyn som bedrivs idag bygger ungefär på samma princip, så någon ytterligare ändring i tillsynen är just nu inte aktuell.

Tillsyn

Under vintermånaderna detaljplanerades tillsynen av små avlopp, både av äldre avloppsanläggningar och av minireningsverk. Inspektioner påbörjades från och med mitten av mars enligt plan. Ett trettio-tal fastighetsägare dömde ut sitt eget avlopp och avstod därmed inspektion, det är något färre än tidigare år. Drygt 130 fastighetsägare som har utsläppsförbud som träder i kraft 1 oktober i år hade inte ansökt om enskilt

avlopp ännu. En påminnelse gick ut till samtliga om att ansöka snarast. I april beslutade nämnden att pausa tillsynen av äldre avlopp från 1 maj till och med augusti för att hantera den stora mängden inkommande avloppsansökningar.

Tillsyn av strandskydd kommer att fortsätta i augusti vid sjön Trehörningen. Planering inför inspektionerna påbörjades under mars. Samverkan rörande de kommunala naturreservaten skedde med andra avdelningar inom Uppsala kommun, till exempel i samband med planering av två nya kommunala naturreservat och framtida arrangemang i reservaten.

Enskilt vatten och avlopp samt områdesskydd	Planerad tillsyn 2022 (timmar)	Genomförd tillsyn per 31 mars 2022	
		timmar	Procent av totalt
Tillsyn av avlopp med årlig avgift (reningsverk 25–200 pe)	55	5	9
Tillsynsprojekt med timavgift	1 340	81	6
Tillsynsprojekt med kommunbidrag	1 760	320	18

Inkommande ansökningar

Antalet inkommande ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp var betydligt större än förväntat. Det kom in ett trettiotal fler ansökningar under perioden än under samma period förra året, då det var ett rekordår i antal inkommande ärenden. Vid årets start fanns det 140 ansökningar utan handläggare och efter tre månader 180 ansökningar. Orsaken till det stora antalet ansökningar är delvis ökat byggande på landsbygden men framför allt att många äldre avlopp måste bytas ut. Dessa äldre avlopp har blivit utdömda vid tidigare års tillsyner. Nämnden har under de senaste åren fått utökade medel för att bedriva tillsyn vilket resulterat i många utdömda avlopp.

En personalförstärkning var på plats i februari–mars och upplärning är nu i gång. Antalet avloppsansökningar som handlagts och antalet platsbesök under perioden var därför färre än planeringen. Väntetiden var som mest ca 5–6 månader för handläggning. Tillsynen av enskilt avlopp kommer därför att pausas under ett par månader under våren och sommaren för att styra om resurserna till att handlägga avloppsansökningar.

Antalet inkommande ärenden inom områdesskydd är också fler än förväntat och även där är det en väntetid på handläggning på ca 3 månader i vissa fall.

Inkommande remisser och klagomål

Antalet bygglovsremisser utanför detaljplan från plan- och byggnadsnämnden var stort, precis som förra året. Prognosen visar just nu på ännu fler än förra året. Antalet klagomål följde årsplanen. Antalet planremisser var däremot färre än förväntat. Det kom in en större remiss gällande revidering av tillsynsvägledning för enskilt avlopp. Den ska bevaras senast 15 april.

Verksamhetsresultat

Enskilt vatten och avloppstillsyn	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Antal inspektioner/platsbesök	104	118	86
Antal inkommande ansökningar om enskilt avlopp	113	115	148
Antal utfärdade tillstånd för enskilt avlopp	79	83	71
Ärendebalans ² tillståndsansökningar	+34	+33	+77
Antal utdömda avlopp (utfärdade utsläppsförbud)	62	9	55
Antal bygglovsremisser	30	15	50
Antal klagomål	6	3	5

Områdesskydd	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Antal inspektioner /platsbesök	7	3	4
Antal utskick/kontaktade fastighetsägare inom strandskyddstillsyn	5	0	0
Antal ansökan om tillstånd och/eller naturreservat samt strandskyddsdispenser	18	18	28
Antal remisser	3	4	7
Antal nya klagomål	0	0	1

² Antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period.

Samhällsbyggnad	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Antal registrerade timmar	197	212	57
Antal startmöten	4	5	4
Antal yttranden samråd	4	5	4
Antal yttranden granskning	6	6	5

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Många fastighetsägare som har förbud har väntat med att lämna in en ansökan om enskilt avlopp in i det sista trots att de vet om att de skulle lämnat in en ansökan inom två år och att de har fått information om att detta bör göras minst 6 månader innan förbudsdatum. Detta kan vara en pandemieffekt, till exempel försämrade ekonomi hos fastighetsägarna eller att fastighetsägarna har haft svårt att få tag i entreprenörer som kan hjälpa dem med ansökningarna.

Sammanfattande bedömning

Antalet inkommande ärenden inom VA och områdesskydd var betydligt fler än prognosen. Antalet ärenden som handläggs är något lägre än prognosen för helåret, vilket var väntat. Anledningen till det var bland annat en omställning i samband med flytt till stadshuset och att bemanningen var tillfälligt lägre än normalt. Dessutom var det en stor omställning att få ett nytt ärendehanteringssystem att arbeta i.

Tillsynen av små äldre enskilda avlopp gick enligt planeringen, men kommer att pausas under maj-augusti och skjutas framåt för att lägga fokus på det ökade antalet ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp. Många fastighetsägare som har fått utdömt avlopp väntar på att få tillstånd till sitt nya avlopp. Detta behov behöver nämnden tillgodose för att uppnå miljönyttan. Handläggningstiderna för ett nytt avlopp till ett nytt bostadshus på landsbygden behöver också kortas ner. Bygglövsprocessen och tillståndsprocessen för avloppet behöver matchas bättre.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Den kommunala lantmäterimyndigheten är en fristående myndighet under miljö- och hälsoskyddsnämnden. Beslut fattas inte på delegation från nämnden utan av respektive förrättningslantmätare enligt lag.

Den kommunala lantmäterimyndigheten ansvarar för all fastighetsbildning inom Uppsala kommun och jobbar med allt från små avstyckningar till stora anläggningsförrättningar. Myndigheten ansvarar också för att uppdatera kommunens kartor vid bildande eller ombildande av fastigheter och för att bland annat lägga in rättigheter, såsom servitut för exempelvis väg och avlopp, i kommunens kartor. Lantmäterimyndigheten ansvarar också för att sätta belägenhetsadresser och för att hålla lägenhetsregistret uppdaterat.

Fokus 2022

- Korta väntetiderna samt minska ärendebalansen.
- Fortsätta arbetet med att utveckla ett digitalt och flexibelt arbetssätt.
- Förbättra kvaliteten på registerkartan, vilket är en del av ett större projekt som drivs av Lantmäteriet (den statliga myndigheten).

Förrättningar

Myndigheten fattade färre beslut än planerat under perioden, vilket till stor del beror på färre handläggare. Antalet beslut varierar över tid och det är för tidigt att dra slutsatser om utfallet på helår. I slutet på föregående år rekryterades två nya förrättningslantmätare och ytterligare två börjar i sommar. Förstärkningen kommer medföra ett ökat antal beslut under året.

I princip samtliga ärenden handläggs nu digitalt vilket i stor grad bidrar till att vi numera kan arbeta flexibelt, både på plats i Stadshuset och på distans.

Inkommande ansökningar

Antalet inkomna ansökningar var något lägre än planerat men ligger något högre än föregående år.

Inkommande remisser

Myndigheten svarade på samtliga remisser från stadsbyggnadsförvaltningen.

Verksamhetsresultat

Kommunala lantmäterimyndigheten	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Förrättningar	Antal	Antal	
Förväntat antal beslut	75	75	75
Antal fattade beslut	63	59	52
Förväntat antal ansökningar	75	75	75
Utfall ansökningar	62	60	67
Ärendebalans³	Antal	Antal	
Förväntad ärendebalans i slutet av respektive år	270	270	270
Nyckeltal			
Handläggningstid (veckor) ⁴	39	37	39
Väntetid (veckor) ⁵	9	16	18
Äldre pågående ärenden ⁶	20	12	9

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Efter att restriktionerna för större sammankomster togs bort har det gått att komma framåt i förrättningar som legat vilande under pandemin på grund av restriktionerna.

Myndigheten har i övrigt marginellt påverkats av Covid-19, tack vare vår digitala handläggning och möjligheten att kunna hålla möten digitalt, både internt och i mindre sammanträden i förrättningar.

Sammanfattande bedömning

Väntetider och handläggningstider har stigit något jämfört med föregående år, vilket till stor del kan förklaras med något lägre bemanning, samtidigt som vi har introducerat nya förrättningslantmätare, vilket också tagit tid från övriga. Myndigheten har samtidigt avslutat en del äldre ärenden, vilket också påverkar medelvärdet.

Myndighetens bedömning är att antalet beslut kommer att öka under året, tack vare ytterligare förstärkningar i sommar och att väntetider och handläggningstider därmed också kommer att vända neråt igen.

³ Samtliga ärenden som handläggs, eller är möjliga att handläggas.

⁴ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att beslut om avslutad förrättning har tagits. Överklagandetid samt tid för registrering av förrättningen innefattas inte.

⁵ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att en handläggare utses.

⁶ Innefattar pågående ärenden som är äldre än fem år. Nyckeltalet togs fram 2018.

Enheten för livsmedelskontroll

Avdelningen för livsmedelskontroll ska genom regelbundna kontroller säkerställa att Uppsalas livsmedelsföretag uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen. Syftet är att konsumenten ska få säkra och korrekt märkta livsmedel. Kontrollen ska vara professionell, verkningsfull och ändamålsenlig för konsumenternas och företagets bästa. En bra kontroll bidrar till att konsumenterna får säkra livsmedel som de kan lita på, att företagen har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull och att samverkan med andra berörda kontrollmyndigheter är god.

Fokus i kontrollen 2022

- Att planen för planerad kontroll genomförs.
- Utföra kontroll av de operativa mål⁷ som berör Uppsala
- Utreda/upptäcka livsmedelsfusk
- Genomföra provtagningsplanen tillsammans med Mitt miljösamverkan
- Genomföra provtagning gällande förekomst av antibiotikaresistenta bakterier i kött från fjäderfä
- Information och rådgivning till livsmedelsföretag
- Delta i nationella arbetsgrupper inom kosttillskott och dricksvatten
- Utveckla dricksvattenkontrollen
- Utveckla livsmedelskontrollen så att den blir mer verkningsfull
- Att handlägga RASFF⁸, klagomål och misstänkta matförgiftningar
- Information och aktiv rådgivning till livsmedelsföretag som får tillsyn under sitt första verksamhetsår
- Prioritering av kontroll i skola/förskola

Nationell strategi för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

De gemensamma målen för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan finns i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP). Det finns fyra övergripande mål och till varje övergripande mål finns en önskad effekt.

Livsmedelsverket har fastställt 21 operativa mål för livsmedelskontrollen 2020-2022 som bryter ner och konkretiserar de övergripande målen inom områdena.

- Säkert dricksvatten
- Mikrobiologiska risker
- Kemiska risker
- Säkerställa information i livsmedelskedjan

⁷ Operativa målen är en del av den nationella kontrollplanen för Sverige

⁸ RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa

Kontroller

Under januari till mars 2022 har totalt 347 planerade kontrollbesök⁹ genomförts, vilket motsvarar 23 procent av kontrollplanen för året.

Uppföljande kontroll har gjorts i mindre utsträckning än planerat. Under januari till mars 2022 har totalt 20 uppföljande kontrollbesök genomförts vilket är 10 procent av prognosen för hela året. Andelen uppföljande kontroller är lägre än föregående år. En förklaring kan vara att kontrollen av restauranger har kommit i gång något senare än tidigare år. Av smittskyddsskäl har kontroller i större utsträckning gjorts digitalt eller genom kortare platsbesök, vilket kan ha påverkat andelen kontroller som kräver uppföljning.

Livsmedelskontroll	Mål för 2022 (helår) Antal	Genomförd kontroll per 31 mars 2022	
		Antal	Procent av mål för helår
Planerade kontrollbesök (varav 42 i tillsynsskuld från 2021)	1 520	347	23
Uppföljande kontrollbesök	200	20	10

Inkommande ansökningar och anmälningar

Prognosen på helår är att ca 250 anläggningar kommer att registreras under året. Det är både helt nya verksamheter och ägarbyten. Under årets första tre månader inkom 64 registreringar.

Under perioden januari till mars 2022 fick 62 nya anläggningar kontroll. Detta är en ökning jämfört med motsvarande period de senaste åren. Förutom kontroll ingår vid förstaårskontroll också särskilda informationsinsatser som finansieras av kommunbidrag.

Nya livsmedelsanläggningar/ägarbyten	Antal januari-mars		
	2020	2021	2022
Inkomna registreringar	84	67	64
Antal kontrollbesök på nya anläggningar	44	40	62

Inkommande remisser och klagomål

Det inkommer en handfull remisser per år. Dessa berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Det har hittills inte inkommit någon remiss det här året.

Under januari-mars inkom 30 klagomål och 87 anmälan om misstänkta matförgiftningar. Detta är en återgång till den nivå som var innan pandemins början.

⁹ De kontroller som finansieras av årsavgifter som betalas vid årets början.

De flesta misstänkta matförgiftningar har drabbat få personer, ofta inom samma familj, vilket gjort att utredningarna inte krävt kontrollbesök.

Klagomål och remisser	Antal januari-mars		
	2020	2021	2022
Inkomna matförgiftningsärenden	91	35	87
Inkomna RASFF och produktåterkallelser	8	13	7
Övriga inkomna klagomålsärenden	45	24	30
Kontrollbesök med anledning av klagomål	10	9	3
Inkommande remisser	0	1	0

Verksamhetsresultat

Arbetet med att utföra livsmedelskontroll har under årets första två månader varit påverkat av restriktionerna som pandemin medfört, men som helhet har arbetet påverkats i mindre omfattning än under 2021.

Antalet förelägganden är något färre än föregående år. En orsak kan vara att fler vattenanläggningar följt sitt provtagningsprogram och förelägganden då inte behövts.

Övriga Verksamhetsresultat livsmedel	Januari till mars 2020	Januari till mars 2021	Januari till mars 2022
Totala antalet kontrollbesök	522	386	432
-varav besök planerad kontroll	421	309	347
-varav första besök	44	40	62
-varav uppföljande kontroll	47	28	20
-varav kontrollbesök med anledning av klagomål	10	9	3
Antal föreläggande	13	17	7
Antal beslut om förbud	0	4	5
Antal beslut om livsmedelssanktionsavgift ¹⁰	1	0	0
Antal pågående ärenden som är äldre än 18 månader	12	24	23
Antal avregistreringar	-	-	47 ¹¹

¹⁰ Livsmedelssanktionsavgifter infördes i lagstiftningen 1 januari 2019

¹¹ Ny uppföljningsparameter

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Under januari och februari har pandemin bidragit till att färre oanmälda kontroller har kunnat göras vilket minskat effektiviteten i kontrollen. Ett led i att minimera fysiska möten har digitala kontroller gjorts i viss utsträckning. Kombinationen av fler digitala kontroller och kortare besök på plats kan ha bidragit till att färre avvikelser som lett till uppföljande kontrollbesök påvisats under perioden januari-mars jämfört med tidigare år.

Personal har även själva varit sjuka eller i karantän/vårdad barn och då inte kunnat utföra livsmedelskontroller i önskad utsträckning.

Huvudansvaret för att bevaka regeländringar, uppdatera informationsmaterial, planera och utföra trängselkontroller på serveringsställen har fram till restriktionernas upphörande den 9 februari legat på livsmedelskontrollens inspektörer.

Under pandemin som helhet har förvaltningen genomfört 1711 trängselkontroller, hanterat 629 klagomål och skrivit 21 förelägganden med anledning av trängsel på serveringsställen.

Nyckeltal gällande covid-19	Januari till mars 2022
Totala antalet tillsynsbesök	56
Totala antalet inkomna klagomål	7

Sammanfattande bedömning

Arbetet med att utföra livsmedelskontroll har påverkats av pandemin. Kontrollen blir mindre effektiv när besöken behöver förbokas och inte kan samordnas i samma utsträckning som tidigare. Uppdraget med trängseltillsyn på serveringsställen har sedan 9 februari upphört. En återgång till mer normala arbetsförhållanden utan restriktioner ger bättre förutsättningar att utföra uppdraget livsmedelskontroll under 2022. Kontrollplanen har till stor del följts. Att avvikelser mot lagstiftningen följs upp i tillräcklig omfattning genom extra kontroller kommer att bevakas under året.

Tillståndsenheten

Tillståndsenheten utövar prövning av ansökan om serveringstillstånd och tillstånd för tobaksförsäljning. Enheten ansvarar också för tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lagen om receptfria läkemedel samt lotterilagen. Arbetet syftar till att säkerställa en ansvarsfull alkoholservice och ansvarsfull försäljning av tobak, e-cigarett, lotterier, folköl- och receptfria läkemedel. Arbetet bedrivs genom tillståndsgivning samt inre och yttre tillsyn.

1 augusti 2022 förväntas en ny lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) träda i kraft vilket innebär att enheten även ska verka för en ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter från och med augusti månad.

Fokus 2022

- Verka för en ansvarsfull alkoholserving
 - o Genomföra plan för inre tillsyn.
 - o Handlägga ansökningar om serveringstillstånd skyndsamt och säkert
 - o Genomföra plan för yttre tillsyn hos serveringsställen.
 - o Erbjuder krogpersonal utbildning i ansvarsfull alkoholserving.
- Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning
 - o Handlägga ansökningar om tobakstillstånd skyndsamt och säkert.
 - o Genomföra plan för inre tillsyn på befintliga tobaksförsäljare.
 - o Genomföra plan för yttre tillsyn hos tobaksförsäljare.
- Handläggning av registreringslotterier.
- Verka för ansvarsfull försäljning av receptfria läkemedel, e-cigarett och folköl.
- En ny lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) träder i kraft 1 augusti 2022 vilket innebär att vi ska verka för en ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter från 1 augusti. Lagen medför en anmälningsskyldighet för återförsäljarna.
 - o Genomföra plan för yttre tillsyn inom butiksledet.

Tillsyn

Effekterna av covid-19 medförde att flera serveringsställen i klass 1 och 2 såsom nationer och dansställen varit tillfälligt stängda i början av året. Restriktionerna innebär därför att färre tillsynsbesök genomfördes under januari. Sedan restriktionerna hävdes i februari 2022 har tillsynen kunnat bedrivas enligt plan. Planen för helåret på 250 tillsynsbesök bedöms som genomförbar.

I den inre tillsynen har förfrågningar till Polismyndigheten påbörjats. Tyvärr har en omorganisation inom Skatteverket försvårat denna samverkan. Planen för den inre tillsynen bedöms ändå som genomförbar.

Under perioden januari-mars har ett företag erhållit en erinran. Inget tillstånd har återkallats under perioden.

Personalresurser på tillståndsenheten har använts för trängseltillsyn under januari månad.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, e-cigarett och folköl.

I den inre tillsynen kommer förfrågningar att skickas till Polismyndigheten. Ekonomiska kontroller av att tobaksförsäljarna inte förekommer med skatteskulder görs löpande.

Tillståndsenheten	Planerad tillsyn 2022 (på helår)	Genomförd tillsyn per 31 mars 2022	
		Antal	andel av totalen
Tillsynsbesök (yttre tillsyn) på serveringsställen	250	33	13 %
Antal tillsynsbesök på serveringsställen i tillsynsklass 1 och 2 ¹² .	140	19	13,5%
Tillsynsbesök inom detaljhandel (receptfria läkemedel, tobak, e-cigarettor och folköl)	80	5	6%

Inkommande ansökningar och anmälningar

Tillsynen ute på fältet är inte den huvudsakliga uppgiften för tillståndsenheten, utan den inre tillsynen och handläggning av inkommande ansökningar och anmälningsärenden är det som tar mest tid i anspråk. Anmälan om förändrade ägarförhållanden är ett exempel på vanligt ärende. Under perioden januari-mars har 5 anmälningar om förändrade ägarförhållanden inkommit och 18 ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd.

När nya ansökningar om alkoholtillstånd till allmänheten eller stadigvarande servering till slutna sällskap kommer in görs alltid en utredning. Bland annat görs en lämplighetsprövning av den eller de som söker serveringstillstånd (inklusive kunskapsprov).

För att få sälja tobaksvaror måste du ansöka om tillstånd för försäljning. En lämplighetsprövning och utredning görs av de som söker tobakstillståndet. Arbetet löper på enligt plan.

Inkommande remisser och klagomål

Till tillståndsenheten inkommer normalt enbart ett par remisser per år. Dessa berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Det händer också att andra myndigheter ställer frågor om en verksamhet uppfyller några formella krav.

Enbart en handfull klagomål från allmänheten inkommer per år. Vanligaste typen av klagomål rör butiker som den klagande anser säljer folköl eller tobak till minderåriga.

¹² Till tillsynsklass 1 och 2 hör nöjeskrogar och större pubar. De ska ha 2–4 tillsynsbesök per år enligt tillsynsplanen.

Verksamhetsresultat

Tillståndsenheten	Januari till mars 2020	Januari till mars 2021	Januari till mars 2022
Totala antalet gällande stadigvarande serveringstillstånd	294	298	322
Antal pågående anmälningar om förändringar av PBI ¹³	21	14	14
Pågående tillsynsärenden serveringstillstånd	8	1	6
Antal inkommande ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd	25	14	18
Antal tillsynsbesök serveringstillstånd	44	33	33
Antal tillsynsbesök tobak och folköl	13	2	2
Antal tillsynsbesök receptfria läkemedel	9	2	3
Sanktioner serveringstillstånd ¹⁴ Erinran/varning/återkallelse	3/0/0	5/1/0	1/0/0
Sanktioner tobakstillstånd ⁴ Varning/återkallelse	0/0	1/0	0/0
Antal tillsynsärenden detaljhandel	0	1	1

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Tillståndsenheten bistod livsmedelskontrollen med att kontrollera trängsel på restauranger i januari månad innan restriktionerna hävdades i februari.

¹³ PBI står för Personer med Betydande Inflytande i bolaget. Det är de personer som har gått in med pengar (finansiärer), sitter i styrelsen, har firmateckningsrätt eller är ägare av företaget.

¹⁴ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få antingen en erinran, det vill säga en mildare form av påpekande, eller en varning. Vid allvarigare förseelser kan serveringstillståndet återkallas.

⁴ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få en varning. Vid allvarigare förseelser kan tobakstillståndet återkallas.

Spridningen av Corona-viruset fick stora konsekvenser främst ekonomiskt för restaurangnäringen 2020–2021. Hur det kommer att drabba branschen 2022 är oklart och i vilken utsträckning. Den årliga inre tillsynen har trappats ner med anledning av att Skatteverket möjliggjort för företag att avvakta med inbetalningar av restföringar.

Tillståndsenheten bedömer dock att arbetet kommer att kunna bedrivas enligt ordinarie plan framledes.

Sammanfattande bedömning

Arbetet med har fungerat bra under våren. Gör man en bedömning av hela 2022 är prognosen att uppställda mål kommer att nås.

1 augusti 2022 träder en ny lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) i kraft vilket innebär att enheten ska verka för en ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter. Tillståndsenheten bör ta höjd för förberedelser inför att lagen träder i kraft så som att ta fram avgifter, se över delegationsordningen, producera informationsmaterial, uppdatera mallar och e-tjänster.

Viktiga händelser på miljöförvaltningen

Åtgärder med anledning av covid-19

Nämndens verksamhet har bedrivits med anpassningar och förändringar sedan mars 2020. Pandemin fortsatte under början av året att påverka nämndens verksamhet. Under januari-februari arbetade större delen av medarbetarna hemifrån och bedrev digital tillsyn hos verksamheter där det var möjligt. Digital tillsyn kommer även fortsättningsvis att användas som ett komplement till fysiska tillsynsbesök.

Förvaltningen arbetade för att upprätthålla den interna kommunikationen och genomförde tydliga prioriteringar löpande i verksamheten utifrån rådande förutsättningar.

Insats trängsel

Till följd av covid-19 fick nämnden ansvar för tillsyn enligt regelverket om trängsel på serveringsställen. Nämnden har arbetat aktivt med rådgivning, information och tillsyn för att motverka spridning av covid-19. Under året har nämnden genomfört 56 tillsynsbesök och tagit emot 7 klagomål kopplade till trängsel. Sedan pandemins början har nämnden utfört 1711 tillsynsbesök och tagit emot 629 klagomål. Nämnden har medverkat vid digitala träffar med såväl näringsliv som studentkårer och nationer. Nämnden har samverkat med andra myndigheter så som polis och länsstyrelse. Arbetet är nu slutfört i och med hävda restriktioner.

Flytt till Stadshuset

I januari flyttade miljöförvaltningen in i det nya Stadshuset och från den 17:e januari hade miljöförvaltningens personal Stadshuset som sin arbetsplats. På grund av pandemin arbetade personalen dock huvudsakligen hemifrån och det var först från och med mars som personal började arbeta från Stadshuset i större omfattning.

Förvaltningen organiserade flytten med en flyttgeneral och utsedda flyttkoordinatorer på avdelningarna. Utöver den fysiska flytten har arbetet även inneburit förberedelser för nya arbetsätt.

Arbete med digital utveckling

Förvaltningen har fortsatt arbetet i enlighet med den digitala färdplanen. Digitalisering handlar både om implementering av nya IT-stöd och om förändrade arbetsätt där färdplanen ska fungera som ett verktyg för att på ett strukturerat sätt välja ut, prioritera och genomföra väl specificerade åtgärder för att på bästa sätt nå fastställda mål.

Förutom fortsatt arbete med implementering av nytt ärendehanteringssystem (se nedan) har arbetet påbörjats med att implementera arbetsätt och verktyg som stöd för analys av data. Genom bättre användning av data som resurs kan vi förbättra vårt beslutsfattande framför allt rörande uppföljningar av nedlagd tid och finansieringsgrad. Framöver kommer förvaltningen på ett enklare sätt kunna ta fram ändamålsenliga rapporter som ska underlätta för förvaltningsledningen i planering och uppföljning av verksamheten.

Tillsammans med kommunens GIS-enhet har en innovationspilot initierats för att utforska möjligheterna att effektivisera strandskyddstillsynen genom att med stöd av digitala foton och AI identifiera objekt inom strandskyddet.

Nytt handläggarstöd

Under perioden har förvaltningen lagt mycket fokus på att anpassa arbetsätten i förhållande till det nya ärendehanteringssystemet. Parallellt med det har förberedelser gjorts för att färdigställa e-tjänster som ska lanseras innan sommaren.

Kriget i Ukraina

Kriget i Ukraina har inte påverkat förvaltningen annat än att förvaltningsdirektören ingår i kommunens beredskapsorganisation. Förvaltningen är förberedda för att om behov uppstår snabbt kunna utföra tillsyn på tillfälliga boenden.

Bemötande och service

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla kundservice och bemötande.

NKI-resultat

Ett av kommunens näringspolitiska mål är att erbjuda en god grundläggande service för sina medborgare och verksamheter. God kvalitet och hög service i myndighetsutövning är särskilt centralt för att skapa goda relationer mellan kunder och kommuner. Därför genomför Uppsala kommun årliga undersökningar för att löpande följa upp hur kommunens service utvecklas genom ett Nöjd-Kund-Index (NKI), fånga upp synpunkter och identifiera möjliga förbättringsområden.

Miljöförvaltningen har de senaste åren haft höga NKI-värden¹⁵ för de fyra verksamhetsområden som ingår i mätningarna: miljöskyddstillsyn, hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och serveringstillstånd.

Resultatet för helåret 2021 publicerades i april 2022. Snittet för företagsärenden inom samtliga myndighetsområden är 73 för Uppsala kommun och rikssnittet för Sveriges samtliga kommuner är 74¹⁶.

På miljöförvaltningen har livsmedelskontroll (NKI 81) och serveringstillstånd (NKI 81) fortsatt mycket höga resultat och högst i Uppsala kommun.

Miljöskydd ligger kvar på högt resultat för företagsärenden (NKI 70). Bedömningen från offentliga verksamheter och privatpersoner ligger också högt (NKI 80).

Hälsoskydds resultat för företagsärenden (NKI 77) återhämtade sig till högt resultat efter ett lägre men godkänt resultat 2020. Bedömningen från offentliga verksamheter och privatpersoner ligger också högt (NKI 79).

Uppsala 2021 – Företagsärenden
Origo Group

Totalt Myndighetsområden (NKI)

Jmf: Färgmarkeringar indikerar om resultatet för Uppsala är minst tre enheter **högre** eller **lägre** än referensresultatet.

12

Bilden visar kommunens resultat för företagsärenden och jämförelse med andra större städer och det nationella genomsnittet.

Undersökningen omfattar sex områden (tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet, effektivitet) som speglar de mest väsentliga delarna av kommunens service i myndighetsärenden.

Lantmäterimyndigheten genomförde en mätning i slutet av 2021, där resultatet visar på att de flesta är väldigt nöjda med handläggningen, bemötande och rättssäkerhet. De områden som får ett något lägre resultat är kostnaden och handläggningstiden.

¹⁵ NKI redovisas på en skala mellan 1–100, där 100 är högsta betyg. Betyget värderas sedan enligt följande; >80 Mycket högt, 70–80 Högt, 62–69 Godkänt, 50–61 Lågt, <50 Mycket lågt.

¹⁶ Källa: Sveriges kommuner och regioners sammanställning ”Öppna jämförelser: företagsklimat 2021”.

Myndigheten kommer att använda sig av resultatet för att prioritera vilka områden fokus behöver ligga på framöver.

Medarbetare och ledare

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

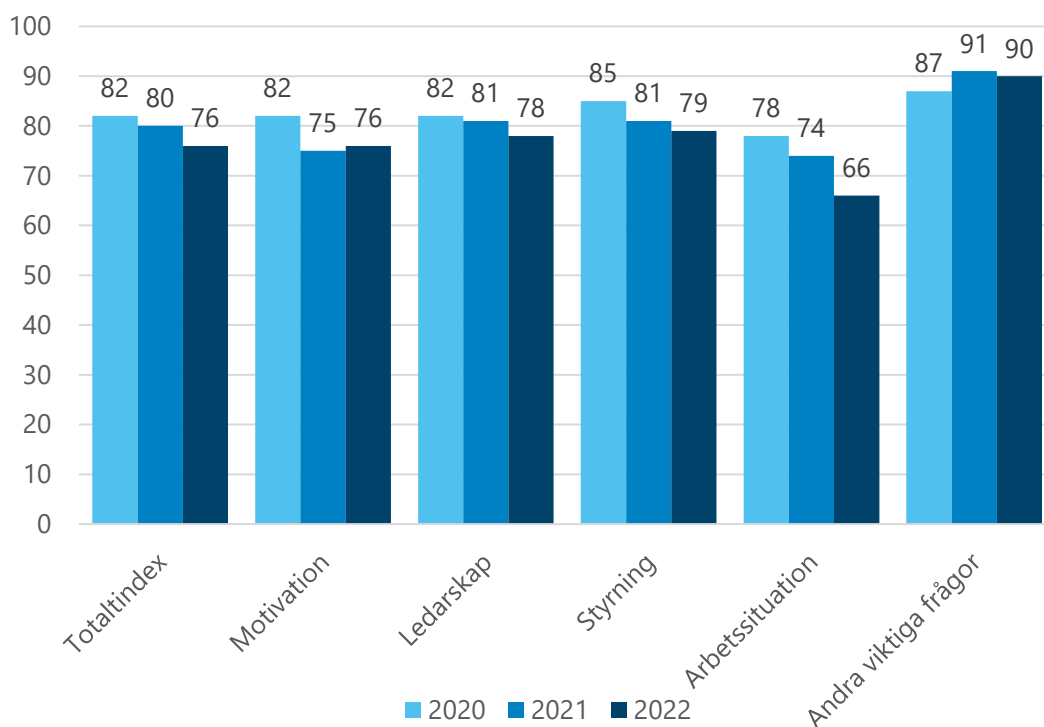
I början av året var smittan under pandemin som värst, vilket resulterade i högre korttidssjukfrånvaro än tidigare år. Smittan har därefter gått ner och Covid-19 räknas inte längre som en samhällsfarlig sjukdom. Efter ungefär två år med arbete hemifrån för medarbetare och chefer, är möjligheten att gå tillbaka till kontoret tillbaka igen. Merparten av chefer och medarbetare arbetar i nuläget både hemifrån och på kontoret.

Arbetsmiljöansvar

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp digitalt i ett av kommunens system. Den förvaltningsövergripande rutinen har uppdaterats för att vara anpassad utifrån de nya lokalerna på stadshuset.

Medarbetarundersökningen

Under mars genomfördes årets medarbetarundersökning som skickas ut till samtliga medarbetare inom Uppsala kommun. Förvaltningen hade den högsta svarsfrekvensen i kommunen med 99 procent. Resultatet på totalen för hela förvaltningen har minskat från föregående år från 80 till 76. Både ledningsgruppen och varje avdelning kommer att analysera resultatet och ta fram åtgärder. En första bedömning är att det lägre resultatet bland annat beror på osäkerheter vid återgång till kontoret då pandemirestriktionerna lättade samtidigt som vi flyttade ifrån våra tidigare lokaler.

Arbetsuskador och tillbud

Ett tillbud har anmälts i år som handlade om att en medarbetare fastande i en hiss i stadshuset.

Chef- och ledarskap

När samtliga restriktioner släpptes och att pandemin inte längre räknas som en samhällsfarlig sjukdom, har möjligheten att arbeta på kontoret återinförts. Förvaltningen flyttade in i stadshuset i början av året och ett nytt arbetssätt krävs i och med ABW. För cheferna innebär detta ett nytt sätt att förhålla sig till sina medarbetare som nu inte längre har ett eget kontor utan kan sitta utspridda i stadshuset. Att träffa sina medarbetare fysiskt sätts i ett annat perspektiv. Det kommer att krävas andra mötesformer där bland annat digitala möten kommer att ta större fokus.

Inom avdelningen livsmedelskontroll och tillstånd finns två enhetsledare som stöd för chefen i sitt arbete och ska delvis leda enheterna.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Förvaltningen kommer nu i vår att starta upp arbetet med att ta fram en kompetensförsörjningsplan utifrån kommunens nya riktlinjer. Ett flertal nya medarbetare har börjat på förvaltningen under året och det är många pågående rekryteringar. Samarbetet med högskolor och universitet fortsätter som tidigare år för att möta studenter som kan bli potentiella framtida medarbetare. Förvaltningen har varit i kontakt med flera skolor för att erbjuda praktikplatser och det pågår även handledning av studenter i examensarbete.

Kommunikation

Under början av 2022 präglades kommunikationsarbetet av covid-19 och flytten till stadshuset. Internkommunikation var därför ett högt prioriterat område under inledningen av året. Förvaltningsledningen fortsatte att arbeta strategiskt med kommunikation. Hela förvaltningen fortsatte att arbeta och lära mer om klarspråk och bemötande som ger bra service.

Internkommunikation

Internkommunikation är ett prioriterat område under 2022. Under de första månaderna fokuserades kommunikationsarbetet på covid-19 och på flytten till stadshuset.

Fokus för flytten till stadshuset var information och dialog om goda vanor i stadshuset och vad det kommer innebära att arbeta aktivitetsbaserat.

Information gavs regelbundet på förvaltningens veckomöte på teams, som spelas in och publiceras på förvaltningens sidor på Insidan.

Under januari-mars publicerades 24 nyheter på förvaltningens sida på Insidan, varav de flesta hade koppling till stadshuset, covid-19 eller förvaltningsgemensamma API.

Samtliga medarbetare på förvaltningen fortsatte arbetet med individuell coaching av en kommunikationskonsult i bemötande och klarspråk. Det är en fortsättning på förra årets förvaltningsdagar och avdelningsspecifika workshops.

Den strategiska kommunikationsplaneringen fortsatte att arbetas ut mer tydligt med mål, strategier, övergripande budskap, prioriterade målgrupper och kommunikationsinitiativ. Ledningsgruppen började också arbeta fram en kommunikationsplattform som ska implementeras för hela förvaltningen. Kommunikationsplattformen är en gemensam ledstjärna för hur vi arbetar med kommunikation. Den stödjer även förvaltningen i prioritering av kommunikationsarbetet. Förvaltningsledningen hade flera workshops för att ta fram både den strategiska kommunikationsplanen och kommunikationsplattformen.

Utveckla förvaltningens sidor på uppsala.se

För att hjälpa medborgaren att göra rätt och hitta information om den tillsynsverksamhet som miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver fortsatte det löpande arbetet med att utveckla förvaltningens sidor på uppsala.se.

Exempel på reviderade sidor är Biltvätt, Köldmedier och Farligt avfall.

Press/media

En medieplan med mediestrategi påbörjades. Fokus i planen är att vara proaktiva och kommunicera planerat i media.

Förvaltningen hade inget uttalande i media under januari-mars.

Externt informationsmaterial

Arbetet med att uppdatera förvaltningens informationsblad fortsatte. Informationsbladen lämnas till kund vid tillsyn eller används vid direktutskick till kunder och verksamheter. Exempel på reviderade informationsblad är Köldmedier, Driva livsmedelsverksamhet och Hästgårdar.

Det gjordes planering och arbete för kommande informationsinsatser som bland annat Bra att veta om algblomning, Biltvätt och Strandskyddstillsyn. Insatserna omfattar bland annat affischer på badplatser, informationsblad, nyhet på uppsala.se och uppdaterad information på webben.

Resultat för miljöförvaltningens verksamheter

I tabellen nedan redovisas några nyckeltal för miljöförvaltningens avdelningar januari-mars 2022 med 2021 och 2020 som jämförelse. Under avsnittet *Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskydds nämnden* återfinns förklaringar till hur intäkter och kostnader fördelas över året för alla avdelningarna samt en redovisning av nämndens totala resultat för perioden.

Under perioden januari-mars uppgick de totala taxeintäkterna till 16,2 mnkr och kommunbidraget till 7,6 mnkr. Avgiftsfinansieringsgraden förändras över året allteftersom intäkter och kostnader blir bokförda. En rättvisande bild av avgiftsfinansieringsgraden kan därför ges först vid årsbokslutet. Fakturering av årsavgifterna påverkar även utfallet då datum för fakturerings skiljer sig åt mellan räkenskapsåren.

TOTALT	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Taxeintäkter, mnkr	15,2	15,8	16,2
Kommunbidrag, mnkr	6,7	6,4	7,6
Kostnader, mnkr	-17,3	-17,6	-18,9
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-9	-8,8	-9,1
Avgiftsfinansieringsgrad*	88%	90%	86%
Miljöskyddstillsyn	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Taxeintäkter, mnkr	3,4	3,6	3,6
Kommunbidrag, mnkr	1,5	1,5	1,8
Kostnader, mnkr	-2,7	-2,8	-2,7
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-1,21	-1,2	-1,2
Avgiftsfinansieringsgrad*	126%	128%	133%
Enskilt vatten och avlopp, områdesskydd samt samhällsbyggnad och miljöövervakning	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Taxeintäkter, mnkr	0,9	1	1
Kommunbidrag, mnkr	1,5	1,4	1,7
Kostnader, mnkr	-2,9	-2,9	-2,9
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-1,4	-1,3	-1,3
Avgiftsfinansieringsgrad*	31%	33%	34%
Hälsoskydd	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Taxeintäkter, mnkr	0,3	0,4	0,3
Kommunbidrag, mnkr	1,3	1,3	1,4
Kostnader, mnkr	-2,2	-2,5	-2,5
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-1	-1,1	-1,2
Avgiftsfinansieringsgrad*	14%	15%	12%
Kommunala lantmäterimyndigheten	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Taxeintäkter, mnkr	3,7	3,6	3,5
Kommunbidrag, mnkr	0,9	0,8	0,8
Kostnader, mnkr	-4,6	-4,2	-5
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-2,1	-1,9	-2
Avgiftsfinansieringsgrad*	80%	85%	70%

Livsmedelskontroll	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Taxeintäkter, mnkr	6,5	6,5	7,6
Kommunbidrag, mnkr	1,1	1	1
Kostnader, mnkr	-3,3	-3,5	-3,5
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-1,6	-1,5	-1,7
Avgiftsfinansieringsgrad*	197%	186%	217%
Tillståndsenheten	Mars 2020	Mars 2021	Mars 2022
Taxeintäkter, mnkr	0,5	0,8	1,3
Kommunbidrag, mnkr	0,1	0	-0,2
Kostnader, mnkr	-1,4	-1,3	-1,3
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	-0,6	-0,6	-0,6
Avgiftsfinansieringsgrad*	36%	61%	100%

* Avgiftsfinansieringsgraden utgörs av avgifter dividerat med verksamhetens kostnader.

Uppföljning av indikatorer

IM 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande						
Indikator	2018	2019	2020	2021	2022 (jan-mars)	Mål
Luftkvalitet i centrala Uppsala						
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mätpunkt i centrala staden)*	11	19	6	4	9	0
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för kvävedioxid (avser mätpunkt i centrala staden)*	31	24	2	2	2	0
Fordon						
Andel av förvaltningens fordon som kan drivas fossilfritt			100%	100%	100%	100%
Använd förnybar energi, andel			92%	96%	100%	100%

*För att klara miljökvalitetsnormen under året får antalet dygn med överskridanden inte överstiga 35 för PM10 och 7 för NO₂. Mätpunkt: Kungsgatan.

Källor

Luftkvalitet: Stockholm Luft- och Bulleranalys (SLB). Nuvärde avser jan-april 2022. Mätstationen är flyttad och därmed inte är jämförbar med mätningar före 2017.

Fordon: Hållbarhetsportalen. Nuvärde avser perioden januari till mars 2022.

IM8: I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället						
Indikator	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – miljöskydd	70			71	>Jämförvärde Sverige	→
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – hälsoskydd	77			71	>Jämförvärde Sverige	↗
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – livsmedelskontroll	81			78	>Jämförvärde Sverige	→
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – serveringstillstånd	81			77	>Jämförvärde Sverige	→
Antal hanterade synpunkter/felanmälningar, genomförda förbättringar under verksamhetsåret.	2			Okänt värde		
NKI 2020 – Miljöskydd; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	71			72	>Jämförvärde Sverige	↗
NKI 2020 – Hälsoskydd; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	78			73	>Jämförvärde Sverige	↗
NKI 2020 – Livsmedelskontroll; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	79			77	>Jämförvärde Sverige	→
NKI 2020 – Serveringstillstånd; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	80			76	>Jämförvärde Sverige	↗

Källor:

NKI 2021 företagsärenden. Jämförvärde avser nationellt genomsnitt.

Egen uppföljning av antal hanterade synpunkter/felanmälningar, genomförda förbättringar under verksamhetsåret.

IM9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde (2021)	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
Totalindex i medarbetarundersökningen	76	75	80	80	80 eller högre	↘
Delindex arbetssituation i medarbetarundersökningen	66	63	73	74	80 eller högre	↘
Delindex ledarskap i medarbetarundersökningen.	78	76	80	81	80 eller högre	↘
Delindex motivation i medarbetarundersökningen	76	76	76	75	80 eller högre	↗
Upplevelsen av miljöförvaltningen som en god arbetsgivare som man rekommenderar (Skala 1-5 i medarbetarundersökningen)	4,1			4,2	4 eller högre	↘

Källor:
Medarbetarundersökning 2022

Kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag samt uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen

Liksom tidigare år var uppföljningen i mars/april förenklad i syfte att avlasta verksamheterna i det allvarliga läge som rått under pandemin. Fokus centralt i kommunen var att bibehålla de viktiga delarna för kontinuiteten och få underlag till analys.

Kommunfullmäktige begärde inte in ordinarie rapportering på åtgärder, uppdrag och inriktningsmål per april. Nämnden rapporterade endast större avvikelser på leveransförmågan utifrån verksamheternas basuppdrag samt uppdrag i Mål och budget utifrån perspektiven ekonomi, personal och verksamhet. Svaren nämndbehandlades 1 juni 2022.

Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden redovisar ett positivt resultat för perioden januari till och med mars om cirka 5,9 miljoner kronor, vilket är 0,5 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen är en kombination av lägre inflöde av intäkter och lägre utflöde av kostnader jämfört med periodens budget. Resultatet är för övrigt enligt plan och intäkterna består av fakturerade årsavgifter för livsmedelskontroll och miljöskyddstillsyn.

Periodens ackumulerade intäkter uppgår till cirka 17,2 miljoner kronor vilket är 1,1 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen i intäkter återfinns inom enheten för Hälsoskydd (*i radon- och timavgiftstillsyn*), VA och områdesskydd (*VA-tillstånd*) samt Lantmäterimyndigheten (*förrättningsavgifter*).

Periodens verksamhetskostnader uppgår till 18,9 miljoner kronor vilket är 0,6 miljoner lägre än budget. Avvikelsen utgörs främst av lägre personal- och lokalkostnader.

Politisk verksamhet

Prognosen indikerar på ett negativt resultat om 0,4 miljoner kronor vilket är i enlighet med budget och tidigare år. Det beror framför allt på att kostnader för nämnden inte täcks upp av det adresserade kommunbidraget.

Administrativa enheten

Den administrativa enheten redovisar ett resultat i balans för perioden vilket är i linje med budget samt helårsprognosen.

Avdelningen för miljöskydd

Avdelningen redovisar ett positivt resultat om 2,7 miljoner kronor för perioden vilket är 0,3 miljoner kronor bättre än budget. Avvikelsen beror främst på lägre verksamhets- och personalkostnader. Planerade nyrekryteringar har till viss del förskjutits till senare under året. Avdelningens storlek på ej genomförda arbeten från 2021, tillsynsskulden av årsavgifter, hålls oförändrad mot budget och väntas genomföras löpande under året.

Prognosen indikerar på ett positivt resultat om 0,1 miljoner kronor främst på grund av lägre verksamhets- och personalkostnader. Storleken på avdelningens tillsynsskuld ligger i linje med budget.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Avdelningen hade budgeterat för nollresultat men redovisar ett negativt resultat om 0,3 miljoner kronor för perioden. Merparten av avvikelsen återfinns inom VA-tillstånd där färre ansökningar än planerat har handlagts på grund av personalomsättning under perioden.

Verksamhetskostnaderna uppgår till 3 miljoner kronor vilket är 0,1 miljoner kronor lägre än periodens budget, den positiva avvikelsen återfinns inom kostnader för arbetskraft.

På grund av den stora mängden inkommande ansökningar kommer handläggning av dem att prioriteras och tillsyn att pausas under andra kvartalet. Prognosen för helåret indikerar därmed ett resultat i balans.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen hade budgeterat för ett negativt resultat om 0,6 miljoner kronor men redovisar ett negativt resultat om 0,8 miljoner kronor för perioden. Avvikelsen beror på lägre intäkter från tillsyn på timavgift och radontillsyn. Verksamhetskostnaderna uppgår till 2,5 miljoner kronor vilket är 0,4 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen återfinns inom personalkostnader. Avdelningens storlek på ej genomförda arbeten från 2021, tillsynsskulden av årsavgifter, hålls oförändrad mot budget och väntas genomföras löpande under året.

Prognosen för helåret indikerar på ett resultat i balans.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Myndigheten redovisar ett negativt resultat om 0,8 miljoner kronor vilket är 0,8 miljoner kronor högre än budget. Intäkterna uppgår till ca 3,5 miljoner kronor vilket är 0,35 miljoner kronor lägre än budgeterat. Verksamhetskostnaderna uppgår till 5 miljoner kronor vilket är 0,5 miljoner kronor högre än periodensbudget. Den negativa avvikelsen beror på en licenskostnad som inkom tidigare på året än budgeterat.

Prognosen för helåret indikerar på ett resultat i balans.

Enheten för livsmedelskontroll

Enheten redovisar ett positivt resultat om 5 miljoner kronor för perioden vilket är 0,3 miljoner kronor högre än periodens budget. Årsfakturorna för årliga avgifter skickades ut enligt plan i mars. Intäkterna avviker positivt med 0,2 miljoner kronor vilka avser årsavgifter för nya livsmedelsanläggningar. Under årets början erhöles ytterligare ett statsbidrag från Kammarkollegiet om 0,4 miljoner kronor för trängseltillsyn. Dessa var inte kända vid budgetarbetet. I verksamhetskostnaderna återfinns en besparing om 0,1 miljoner kronor i lägre kostnader för arbetskraft än periodens budget. Enhetens storlek på ej genomförda arbeten från 2021, tillsynsskulden av årsavgifter, är förändrad mot budget. Av 75 planerade besök kommer endast 42 besök att genomföras under 2022. Resterande planeras utföras under 2023 på grund av udda verksamhet som är svåra att planera in. Detta medför lägre intäkter på helåret om ca 0,1 miljoner kronor.

Prognosen för helåret indikerar på ett negativt resultat om 0,25 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre intäkter om 0,1 miljoner kronor samt högre kostnader för arbetskraft om cirka 0,2 miljoner kronor. Övriga verksamhetskostnader ligger i linje med budget.

Tillståndsenheten

Enheten redovisar ett positivt resultat om 0,2 miljoner kronor för perioden vilket är 0,4 miljoner kronor bättre än budget. Avvikelsen beror på högre intäkter för serverings-tillstånd för alkohol samt att enheten erhållit statsbidrag om ca 0,1 miljoner kronor från Kammarkollegiet. Verksamhetskostnaderna ligger även de bättre än budget om 0,1 miljoner kronor.

Prognosen för helåret indikerar på ett resultat i balans.

Helårsprognos

Prognosen i mars för helåret indikerar på ett resultat i balans. Intäkterna uppgår totalt till 49 miljoner kronor, vilket är 0,3 miljoner kronor högre än budget. I den positiva avvikelsen återfinns ett erhållet statsbidrag om 0,5 miljon kronor som inte var känt under budgetarbetet samt en intäktsförsämring med 0,3 miljon kronor. Nämndens verksamhetskostnader förväntas uppgå till 79,5 miljoner kronor vilket är 0,3 miljoner kronor högre än budget. Avvikelsen återfinns i högre personalkostnader. Avvikelsen uppvägs av lägre arbetsplatskostnader på Stadshuset om cirka 0,3 miljoner kronor.

Ej genomförda arbeten som knuffats över till 2022 ligger i linje med budget på avdelningen för miljöskydd och enheten för hälsoskydd, men inte för enheten för livsmedelskontroll. Antal besök kommer bli lägre än vad som planerats och det påverkar intäkterna med 0,1 miljon kronor.

Personalstyrkans förändring mot budget i helårsprognosen är att det kommer utökas med flera handläggare på heltid till hösten. Övriga verksamhetskostnader ligger i linje med budget.

Tabell ekonomiskt resultat och prognos (mnr)

	Utfall 220331	Budget 220331	Avvikelse	Helårs- prognos	Helårs- budget
Taxor och avgifter	16,2	18,1	-1,9	47,6	48,1
Försäljning verksamhet och entreprenader	0,3	0,1	0,2	0,6	0,5
Kommunbidrag	7,6	7,6	0	30,5	30,5
Bidrag	0,8	0,1	0,7	0,8	0,1
Övriga intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	24,9	25,9	-1,0	79,5	79,2
Köp av verksamhet	0	0	0	0	0
Lön och PO	-12,9	-13,8	0,9	-56,7	-55,7
Övr. pers. kostnader	0	0	0	0	0
Lokalkostnader	-0,1	-1,6	1,5	-0,1	-6,5
Övr. verks. kostnader	-6	-4,1	-1,9	-22,7	-17
Transf, avskrivningar och finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-19	-19,5	0,5	-79,5	-79,2
Periodens resultat	5,9	6,4	-0,5	0,0	0,0